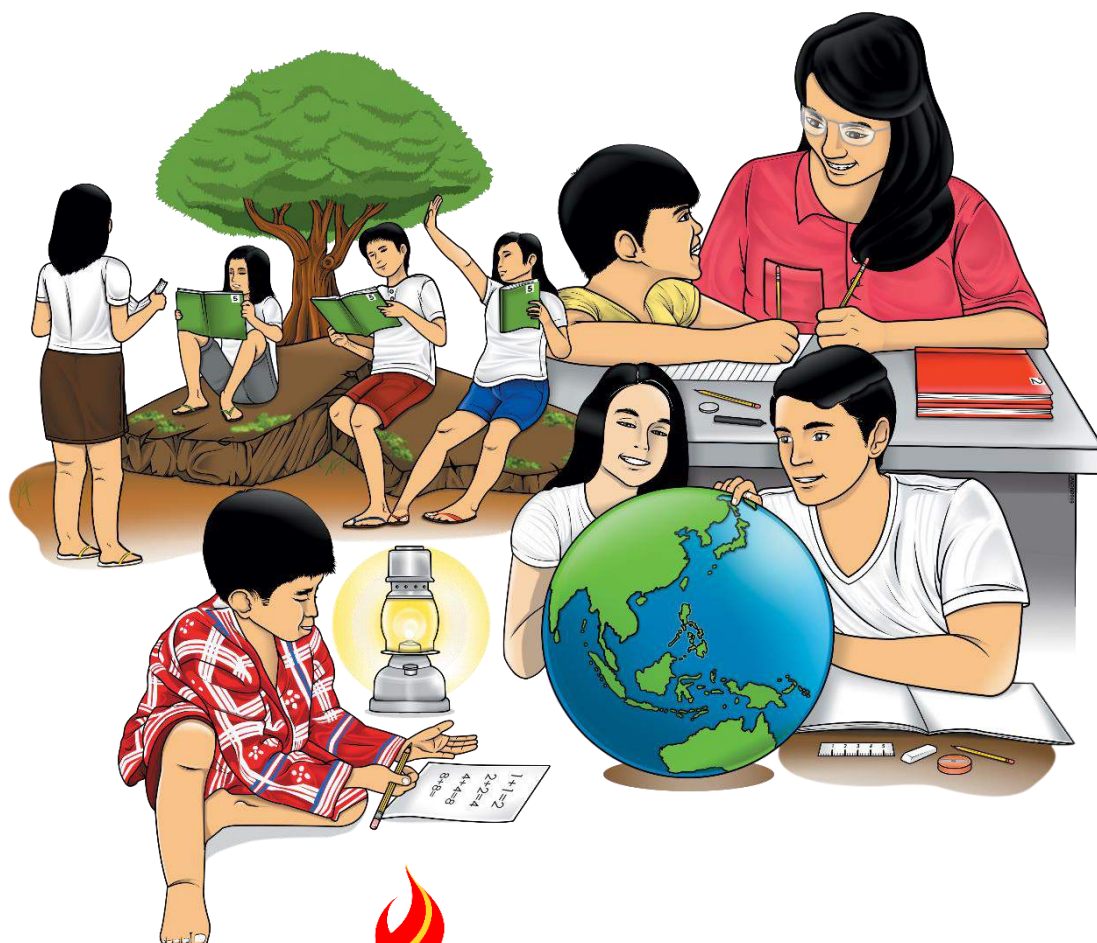

Sining

Ikaapat na Markahan – Modyul 1: Tradisyonal na Tela ng Ilang Bansa sa Asia

Sining – Grade 4

Alternative Delivery Mode

Ikaapat na Markahan – Modyul 1: Tradisyonal na Tela ng Ilang Bansa sa Asia Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng tagapaglathala at ng mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang bahagi ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran ng Edukasyon.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon

Kalihim: Leonor Magtolis Briones

Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Rejean Cabarles Macansantos

Editor: Francis Durante

Tagasuri: Cynthia T. Montanez

Tagaguhit: Emma S. Malapo

Tagalapat: Rejean Cabarles Macansantos

Tagapamahala: Regional Director : Gilbert T. Sadsad

CLMD Chief: Francisco B. Bulalacao, Jr.

Regional EPS In Charge of LRMS: Grace U. Rabelas

Regional ADM Coordinator: Ma. Leilane R. Lorico

CID Chief: Jerson V. Toralde

Division EPS In Charge of LRMS: Belen B. Pili

Division ADM Coordinator: Cynthia T. Montanez

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education – Region V

Office Address: Regional Center Site, Rawis, Legazpi City 4500

Telefax: 0917 178 1288

E-mail Address: region5@deped.gov.ph

Sining

**Ikaapat na Markahan – Modyul 1:
Tradisyonal na Tela ng Ilang
Bansa sa Asia**

Paunang Salita

Ang Self-Learning Module o SLM na ito ay mainingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro/Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala, pantulong o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinumang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kani-kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan namin na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.

Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

Alamin

Sa pamamagitan ng modyul na ito ay natutukoy ang pagkakaiba ng mga tradisyong tela ng mga ilang bansa sa Asia tulad ng China, India, Japan, Indonesia at Pilipinas sa sinauna at makabagong panahon.

Sa pagpatuloy ng modyul na ito ay matatamo mo ang layunin na mapaghambing ang mga kasuotan ng mga bansa sa Asia tulad ng China, India, Japan, Indonesia at Pilipinas noon at ngayon.

Subukin

Sagutin ang sumusunod na tanong. Piliin ang Titik ng tamang sagot.

1. Alin ang maaaring gamitin na pangkulay sa pagtitina ng tela?

A. Katas ng bulaklak	B. Tinta
C. Hamog	D. Dahon

2. Alin ang hindi paraan ng pagtitina ng tela?

A. Pagtiklop	B. Pagpilipit
C. Paglukot	D. Pag-unat

3. Anong uri ng sining ang ginagawa sa pamamagitan paglalagay ng kulay sa tela gamit ang tina?

A. Paglilimbag	B. African Art
C. Tie Dying	D. Pagdidikit

4. Ano ang ibig sabihin ng salitang “khusu”?

A. Pagdisenyo	B. Paglalaba
C. Pagpulupot	D. Pagpapaikot

5. Ano ang tawag sa paraan ng tradisyonal na pagkukulay ng tela?

A. Printing	B. Batik
C. Burda	D. Tie dye

Aralin**1****Tradisyong Tela ng Tsina, Hapon, Indonesia at Pilipinas**

Bawat bansa ay may kani-kaniyang pagkakailanlan sa mga likhang sining nila gaya ng tela. Dito malalaman natin ang mga tradisyong tela ng mga ilang bansa sa Asia noon at ngayon.

Ilan sa mga kasuotan ay nagpapakita ng mga uri ng tela na ginamit. Makukulay at may mga ibat't ibang kahulugan ang disenyo, kulay at ayos (*pattern*).

Balikan

Ano-ano ang nalikha ninyong sining sa loob ng ikatlong yunit?

Bakit kailangan ang pagdaraos ng eksibit ng mga likhang-sining?

Anong pinakamahalagang karanasan ang natutuhan mo sa eksibit?

Paano mo naipakita ang suporta sa iyong mga kapangkat?

Tuklasin

Magsimula ka rito.

Pansining mabuti ang kasuotan ng sumusunod na Asyano.

Source: Unknown, “Bagay-bagay na mula sa Tsina”,
<http://filipino.cri.cn/501/2017/09/07/106s151564.htm>

Source: Unknown, “Panlabas na troso ng India”,
<https://confettissimo.com/tl/estilo-ng-fashion/mga-estilo-ng-pananamit/Indian-estilo-ng-tradisyon-na.html>

Source: Unknown, “Kimuno”,
<https://tl.fresh-beautiful-style.com/images/1/1923/c1639be408d25d00e9511bee80e28f53.jpg>

Source: Unknown, “Mga Katutubong Kasuotan sa Pilipinas”,
<https://dadmehrxbutt.blogspot.com/2019/04/mga-katutubong-kasuotan-sa-pilipinas.html>

Tanong:

1. Ano ang napansin mo sa mga disenyo ng mga kasuotan sa larawan?
2. Matutukoy mo ba kung saang bansa ang mga damit na iyan?
3. Nakakita ka na ba ng taong may suot ng mga ganyang damit?

Suriin

Ngayon tatalakayin natin ang iba't ibang tradisyong tela sa bansa ng Tsina, Hapon, Indonesia at Pilipinas.

Bawat bansa ay may kani kaniyang mga uri ng tela na ginagamit sa kasuotan. May mga natatanging disenyo, kulay, ayos (*pattern*) ang mga ito.

Narito ang mga ilan sa mga tela sa sumusunod na bansa.

Tsina (China)

Source: Unknown, “Bagay-bagay na mula sa Tsina”, <http://filipino.cri.cn/501/2017/09/07/106s151564>.

Ang **Batik** o **La Ran** ay paraan ng tradisyonal na pagkukulay ng tela na may mahigit 2,000 taong kasaysayan.

Karaniwang ginagamit bilang pangkulay ang *wax* ng bubuyog at indigo. Ginagamit ang kutsilyo sa pagguhit ng disenyo sa tela. Ang isang piraso ng *La Ran* ay makukumpleto matapos itong pahiran ng wax, pintahan, kulayan, at hugasan.

Ang pinakaimportanteng bahagi ay ang pagkakaroon ng iba't ibang salat sa siwang ng tela matapos itong matuyo.

Ang iba't ibang salat ay mula sa disenyong bulaklak at dahon. Ang ibang batik ay may desinyong ibon, insekto, at heometrikal na padron sa tela.

Narito ang ilan pa sa mga tela ng Tsina.

Source: Danielle Ronzo , “ancient chinese textile patterns”, https://www.google.com/search?client=safari&rls=en&biw=1364&bih=770&tbm=isch&sa=1&ei=x2q3XMyqOsyK5wLBq4uYBw&q=ancient+chinese+textile+patterns&oq=ancient+chinese+textile+patterns&gs_l=img.3...64394.66607..66839...0.0..0.104.689.8j1.....0....1..gws-wiz-img.5DflMyQMhHs#imgsrc=61bLTk91BetrhM

Source: Unknown , “Chinese textiles”,
<http://www.cnaca.org/english/uplisty/2012050378523457.jpg>

India

Anong mga kasuotan ang tradisyonal na Indian, at kung paano lumikha ng modernong hitsura sa kanilang pakikilahok?

Pag-uusapan natin ngayon ang lahat ng ito nang detalyado. Handa **ka** na ba?

Tradisyonal na mga damit: paglubog sa mundo ng kakaiba!

Ang pinakakilala at tanyag na kasuotang pambabae sa India ay ang **sari**. Ang panloob na damit ay isang hugis-parihaba na piraso ng makapal na tela, telang manipis naman ang sa panlabas na nakabalot sa balikat hanggang paa.

Ang mga Sarees ay isinusuot sa pang-araw-araw ganun din sa mga pista opisyal at lalo na sa mga kasalan. Para sa mga espesyal na okasyon, pinalamutian ito ng pagbuburda, mga *sequin* at *rhinestones*, na may gintong tela sa paligid ng gilid. Ang damit na ito ay itinuturing na ang simbolo ng India, na nagpapahiwatig ng pagiging mahinahon, at pagkababae ng kababaihan nito.

Narito ang ilan sa mga tela ng India.

Source: Noopur Shalini ,“Textiles of India”, Mar 17, 2018,
https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fmedium.com%2F%40noopurshalini%2Ftextiles-of-india-d9f5e5310dc6&psig=AOvVaw18a-aXKnxJVKj6YC_-K_Xh&ust=1592577781612000&source=images&cd=vfe&ved=0CAIQjRxqFwoTCLDTz8bMi-oCFQAAAAAdAAAAABAJ

Sources: May-akda Wonderlane / Pinagmulan flickr.com Photo courtesy
 ng CC BY 2.0 license: creativecommons.org
 Bishnois village malapit sa Jodhpur / May-akda Evgeni zotov / Pinagmulan
 flickr.com Larawan ng kagandahang-loob ng CC BY-NC-ND 2.0 na lisensya:
 creativecommons.org

Hapon (Japan)

Source: Unknown, "Kimono", <https://tl.fresh-beautiful-style.com/images/1/1923/c1639be408d25d00e9511bee80e28f53.jpg>
pg

Ang kanilang kasuotan ay unang tinawag na "kimono" na nangangahulugang "*clothing*" sa Hapon. Ngunit sa paglipas ng panahon na dati na ang kasuotan ay para lamang sa "bata" ngayon ay maari nang magsuot lahat ng edad.

Ang kanais-nais na tela para sa isang kimono ay ang dalisay na seda. Hindi ito mahihigitan sa lambot, kintab, at tibay. Ang iba't ibang distrito ay kilala sa kanilang partikular na habi at sa proseso ng pagkukulay.

Ang isang disenyo, na tinatawag na **Bingata**, ay galing sa isla ng *Okinawa*. Ang ibig sabihin ng *bin* ay pula, subalit ang iba pang matitingkad na kulay ay inihahalo sa mga disenyo ng mga bulaklak, ibon, ilog, at punungkahoy. Ang *Kyoto*, ang matandang kabisera ng Hapón, ay bantog din sa tela ng kimono nito.

Bagaman ang paghahabi ay karaniwang ginagawa sa pamamagitan ng mga makina ngayon, ang mga disenyo ay ginagawa pa rin sa pamamagitan ng kamay. Pagkatapos na maiguhit ang disenyo sa tela, ang mga kulay ay maingat na ipinipinta sa pamamagitan ng kamay. Ang ginto at pilak na dekorasyon ay maaaring idagdag, at ang ilang bahagi ng disenyo ay maaaring mangailangan ng burda sa kamay. Ang resulta ay isang tunay na gawa ng sining.

Indonesia

Source: Unknown, “Batik Art”, Beautiful Indonesia
<https://strongergirl.files.wordpress.com/2016/07/large-batik-indonesia-2-05478cd6361ee4152e55b0e7acb1e3fa.jpg?w=660>

Ang salitang **batik** ay galing sa salitang “ambatik” na ang ibig sabihin ay “tela na may mga tuldok”. Ito rin ay inilalarawan bilang isang proseso na tinatalian at tinatahian ang tela bago ang pagtina ng mga iba’t ibang desinyo sa tela na nkakahawig sa proseso ng *tie dye*.

Source: [//www.expatriat.or.id/info/batik.html](http://www.expatriat.or.id/info/batik.html)

Ang batik ay isang kasiningang Indones ukol sa pagtitinang hadlang-pagkit (*wax-resist dyeing*) na ikinakapit sa buong tela. Nagmula itong kasiningan sa Java, Indonesia. Nagagawa ang batik sa pagguguhit ng mga tuldok at linya ng panghadlang gamit ang isang kagamitang pabuga na tinatawag na *tjanting*, o sa paglilimbag ng panghadlang gamit ang isang selyong tanso na tinatawag na *cap*. Pinipigilan ng ikinapit na pagkit ang pagtitina at sa gayon ay pinapayagan ang artisano na piliin ang kukulayin sa pagbababad ng tela sa isang kulay,

pagtatanggal ng pagkis gamit ang kumukulong tubig, at pag-uulit nito kung ninanais ang maraming kulay.

Matatagpuan ang tradisyon ng paggawa ng batik sa iba't ibang bansa; gayunman, masasabi na ang batik ng Indonesia ang pinakakilala. Ang batik Indones na gawa sa pulo ng Java ay may mahabang kasaysayan ng akulturasyon, na may mga magkakaibang disenyo na naimpluwensyahan ng mga iba't ibang kultura, at ito rin ang pinakamalinang ayon sa disenyo, kasiningan, at kalidad ng pagkakagawa.

Source: “Batik”, <https://tl.wikipedia.org/wiki/Batik>

Narito ang mga tela ng Indonesia

Mga tela:

- Batik
- Ikat
- Ulos
- Songket

Source: Lara Marie Lopez, “Pagsilipi Sa Indonesia”, Slideshare

Pilipinas (*Philippines*)

Source: Unknown, “Batik”, NCCA

Ang **Batik** ay isang tradisyonal na paraan ng pagkukulay ng tela. Tradisyonal itong isyuot ng mga pangkat-etniko sa Mindanao, lalo na ng mga Muslim. Ang pangalan ay mula salitang “amba” na ang ibig sabihin ay (sumulat) at “titik” (tuldok o tulis). Ang Batik ay nahahawig sa paglikha ng tattoo, na tinatawag namang *fátek* sa Cordillera dahil sa mga desinyo nito.

Tradisyonal ang batik na may habang 2.25 metro at ginagamit na kain panjang at sarong. Isinusuot din itong tulad ng malong ng mga Maranaw at Tausug.

May mga disenyo ng batik na para lamang sa mga maharlika at may disenyo na ginagamit sa kasal. Ang presyo ng batik ay depende sa disenyo, uri ng tela, at ingat ng paggawa. Pinakamahal ang tinatawag na batik tulis halus na sinasabing ilang buwan ang paggawa. Mumurahin ang gawa sa pabrika, malimit na mulang Thailand, at nagkalat ngayon sa mga tindahan ng tela sa Mindanao.

Pagkit (wax) at pantina (dye) ang gamit sa batik. Pinapahiran ng mainit na pagkit ang rabaw ng mga pinilìng

bahagi ng tela. Pagkatapos, pinapahiran ito ng pangkulay na tina. Pag-alis ng pagkit, mananatili ang ikinukulay na tina sa bahaging walang pagkit. Inuulit ang pagpapahid ng mainit na pagkit at paglalagay ng isang kulay hanggang mabuo ang isang nais na disenyo.

Source: Unknown, “Batik”, NCCA

Ang **paghahabi** ay proseso na sinasala ang mga grupo ng mga sinulid mula sa mga kulay na nakapahalang at pababa nito upang makabuo ng tela.

Ang paghahabi ay isa sa pinakapopular na pagbuo ng tela na may iba’t ibang uri ng disenyo kung na Nagpapakita ng sining ng mga Filipino.

Source:

<http://saksingayon.com/special-report/paghahabi-tradisyon-at-sining-ng-mga-filipino/>

Ang paghahabi ay isang sinauna o daan-taon nang tradisyon at bahagi ng ikinabubuhay ng mga sinaunang tao sa bansa. Kadalasan itong ginagawa ng kababaihan. Ang mga habiang patindig at pahiga ay ang tradisyong nakikita mula sa Ifugao, Kalin-ga, Basilan, Mindanao at iba pang lugar sa Pilipinas.

Ito ang isa sa mga pangunahing ikinabubuhay at pambarter noong unang panahon lalo na ng ating mga katutubo.

Sa ngayon, ang industriya ng paghahabi ay isang bahagi ng ating kultura na nalilimutan na sa paglipas a ng panahon.

Ang ilang bansa sa Asya ay nagkakapareho sa tradisyonal na pamaaraan ng pagkukulay ng tela na ang tawag ay batik. Ngunit sa mga disenyo, kulay at ayos (*pattern*) mapapansin din ang pagkakaiba-iba ng bawat bansa.

Ang **Tsina** ay gumagawa ng **batik o La Ran** na may mga disenyong ibon, insekto at heometrikal na padron.

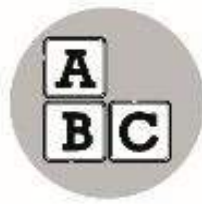
Ang **India** ay may **Sari**. Ang kasuotan ay nilalagyan ng mga burda at palamuti tulad ng mga sequins, rhinestones at gintong tela sa paligid.

Ang **Japan** ay may **kimono** na pinipintahan ng mga disenyong bulaklak, ibon, ilog at punong kahoy. Ginagamit din ng ginto at pilak bilang pang dekorasyon.

Ang **Indonesia** ay may **batik** na tinatalian at tinatahian ang tela bago sa itinatina.

Ang **Pilipinas** ay gumagawa din ng **batik** na mga tela na makikita sa mga malong sa Mindanao. Isa rin ang paghahabi ng tela para maipakita din ang mga disenyo.

Napansin mo ba ang mga pagkakaiba at pagkakatulad ng mga tradisyonal na tela mula sa ilan sa mga bansa sa Asia?

Pagyamanin

Gawain 1:

Ilarawan ang pagkakaiba at pagkakatulad ng dalawang larawan sa ibaba. Isulat ang iyong sagot gamit ang *Venn diagram*.

1.

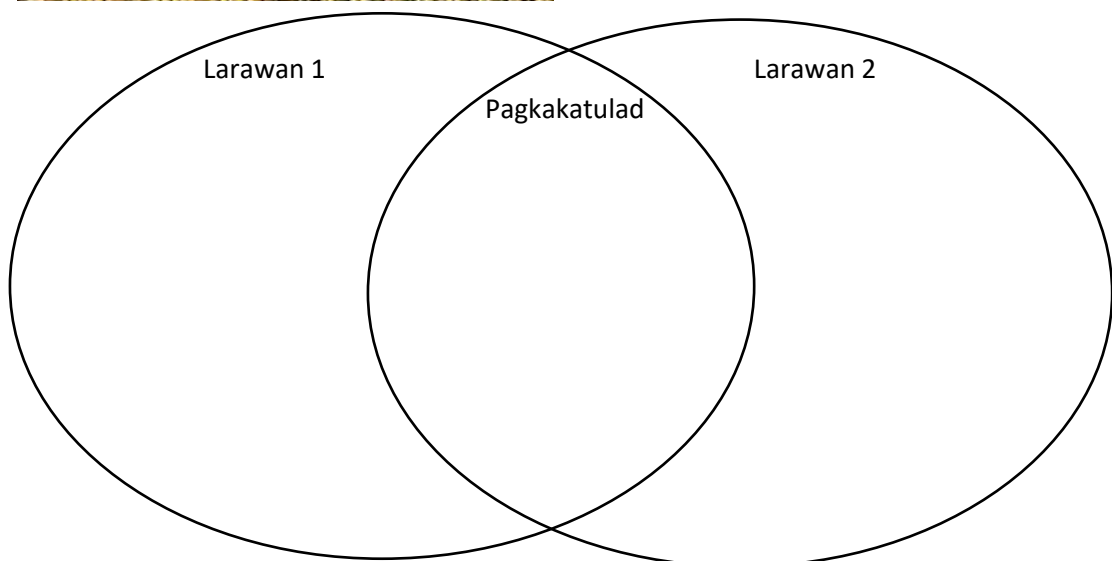

Source: Unknown, “Chinese fabric”,
<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.pinterest.com%2Fpin%2F546202261054727628%2F&psig=AOvVaw23i6vbHFQXRN9TUkT9W-BO&ust=1618744743347000&source=images&cd=vfe&ved=0CAIQjRxqFwoTCKDXtqCUhfACFQAAAAAdAAAAABAl>

2.

Source: Unknown, “Living in Indonesia”,
<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.expatriat.id%2Finfo%2Fbatik.html&psig=AOvVaw2AedeS3jQ0G3cwex0xY-o2&ust=1592824186394000&source=images&cd=vfe&ved=0CAIQjRxqFwoTCLjFt8LikuoCFQAAAAAdAAAAABAJ>

Isaisip

TANDAAN

Ang ilang bansa sa Asia ay nagkakapareho sa tradisyonal na pamamaraan ng pagkukulay ng tela na ang tawag ay batik. Ngunit sa mga disenyo, kulay at ayos (pattern) mapapansin mo din ang pagkakaiba-iba ng bawat bansa.

Ano ang tradisyong tela ng Tsina? Anong mga disenyo ang makikita dito?

Ano naman ang kasuotan ng India? Ano ang Sari? Ano ang mga disenyong makikita dito? Ano ang mga kagamitang inilalagay sa tela?

Ano naman ang kasuotan sa Japan? Anong mga gamit sa pagdidiesenyo dito?

Ano ang batik? Paano ito isinasagawa?

Isagawa

Ilarwan tela ng sumusunod na bansa sa Asia

1. Tsina (*China*)

Source: Unknown, “Bagay-bagay na mula sa Tsina”, <http://filipino.cri.cn/501/2017/09/07/106s151564>.

2. India

Source: Noopur Shalini, “Textiles of India”, Mar 17, 2018, https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fmedium.com%2F%40noopurshalini%2Ftextiles-of-india-d9f5e5310dc6&psig=AOvVaw18a-aXKnxJVKj6YC_-K_Xh&ust=1592577781612000&source=images&cd=vfe&ved=0CAIQjRxqFwoTCLDTz8bMi-oCFQAAAAAdAAAAABAJ

3. Japan

Source: Unknown, “Jacquard Fabric Japan”, https://rycfabrics.com/24784-large_default/tela-jacquard-japan-azul-electrico.jpg

4. Indonesia

Source: Unknown, “The Art and Textile of Indonesia”,
<https://www.transindus.co.uk/media/6503/blog-the-art-and-textiles-of-indonesia-batik-fabric-design.jpg?anchor=center&mode=crop&width=800&height=500&rnd=131558409970000000>

5. Pilipinas

Source: Unknown,
“Philippine textiles & Fabrics”,
<https://www.discoveringcebu.com/wp-content/uploads/2019/10/philippine-textiles-and-fabric.jpg>

Tayahin

Tukuyin ang mga larawan sa ibaba. Pagtapatin ang mga Larawan sa Hnay A sa agkop na bansa sa Hanay B.

HANAY A

1.

2.

3.

4.

5.

HANAY B

A. China

B. India

C. Japan

D. Indonesia

E. Philippines

Sources:

1. Lara Marie Lopez, "Pagsilipi Sa Indonesia", Slideshare
2. Unknown, "Philippine textile", <https://i.pinimg.com/originals/f8/53/37/f853377d3b5b35faba8d8ec7c6082534.jpg>
3. Unknown, "Batik", <http://filipino.cri.cn/mmsource/images/2017/09/07/fbb367d4a9764313ad9fe823bea73192.jpg>
4. Unknown, "India's textile", https://study.com/cimages/multimages/16/320px-wedding_shawl_odhani_barmer_rajasthan_india_view_2_mid_20th_century_cotton_silk_glass_mirrors.jpg
5. Unknown, "Best Japanese textile", <https://i.pinimg.com/236x/47/d4/e6/47d4e6f075914de34b97f1580ac2a011--tattoo-flowers-japanese-textiles.jpg>

Karagdagang Gawain

Magsaliksik ng iba pang larawan ng mga tela sa mga sumusunod na bansa sa Asia.

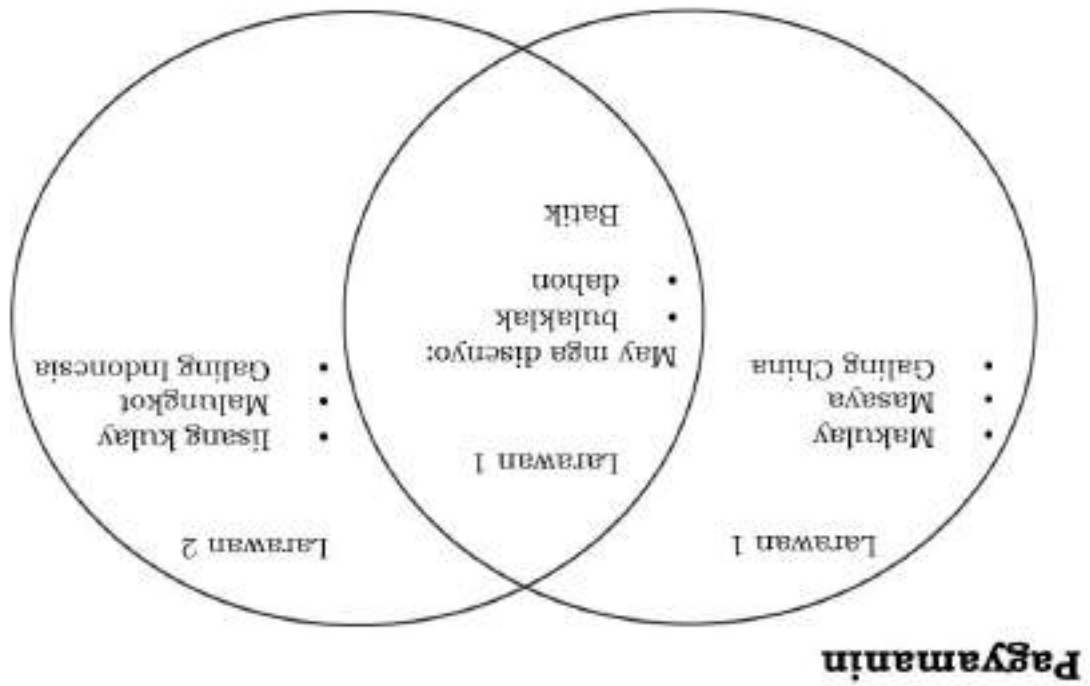
1. China
2. India
3. Japan
4. Indonesia
5. Philippines

Susi sa Pagwawasto

Tayahin

1. D
2. E
3. A
4. B
5. C

Subukin

1. C
2. D
3. C
4. A
5. B

Sanggunian

Musika at Sining 4, Kagamitan ng Mag-aaral

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

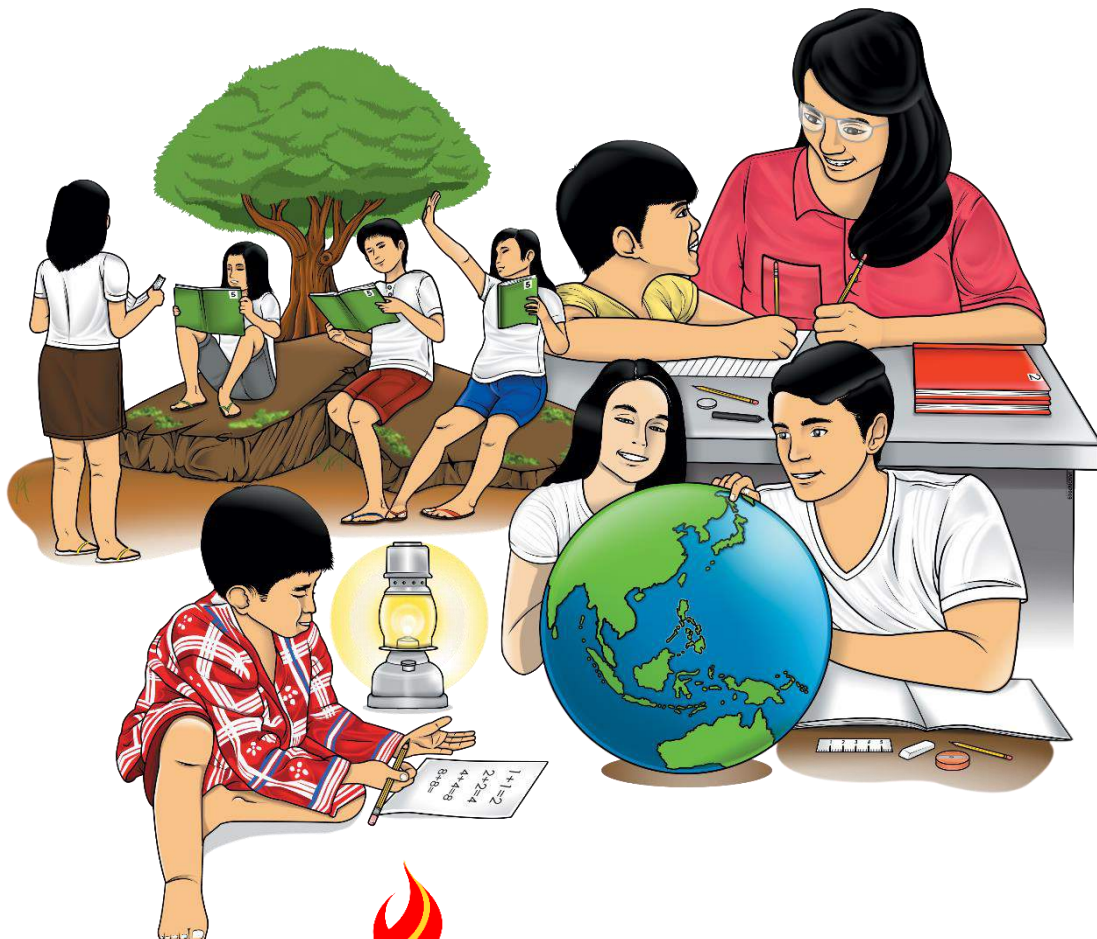
Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph

Sining

Ikaapat na Markahan – Modyul 2: Tradisyon ng Paglalala sa Pilipinas

Sining – Grade 4

Alternative Delivery Mode

Ikaapat na Markahan – Modyul 2: Tradisyon ng Paglalala sa Pilipinas

Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng tagapaglathala at ng mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang bahagi ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran ng Edukasyon.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon

Kalihim: Leonor Magtolis Briones

Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Rejean Cabarles Macansantos

Editor: Francis Durante

Tagasuri: Cynthia T. Montanez

Tagaguhit: Emma S. Malapo

Tagalapat: Rejean Cabarles Macansantos

Tagapamahala: Regional Director : Gilbert T. Sadsad

CLMD Chief: Francisco B. Bulalacao, Jr.

Regional EPS In Charge of LRMS: Grace U. Rabelas

Regional ADM Coordinator: Ma. Leilane R. Lorico

CID Chief: Jerson V. Toralde

Division EPS In Charge of LRMS: Belen B. Pili

Division ADM Coordinator: Cynthia T. Montanez

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education – Region V

Office Address: Regional Center Site, Rawis, Legazpi City 4500

Telefax: 0917 178 1288

E-mail Address: region5@deped.gov.ph

Sining

Ikaapat na Markahan – Modyul 2: Tradisyon ng Paglalala sa Pilipinas

Paunang Salita

Ang Self-Learning Module o SLM na ito ay mainingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro/Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala, pantulong o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinumang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kani-kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan namin na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.

Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

Alamin

Isang maganda at makabuluhang araw sa iyo kaibigan!

Sa pamamagitan ng modyul na ito ay tatalakayin ang mga larawan ng iba't ibang uri ng banig. Sa araling ito ay matututuhan mo ang iba't ibang tradisyon ng paglalala sa Pilipinas.

Sa pagpatuloy ng modyul na ito ay matatamo mo ang layunin na matalakay ang iba't ibang larawan ng banig na nagpapakita ng tradisyon ng paglalala sa Pilipinas at makagawa ng isang *pot holder*.

Subukin

Bago mo simulan ang modyul na ito, subukin mo muna kung ano na ang alam mo. Iguhit sa sagutang papel ang masayang mukha 😊 kung ang sumusunod na pangungusap ay tamang hakbang sa pagta-*tie-dye* at malungkot na mukha ☹ kung hindi.

- 1._____ Linisin ang lugar kung saan gumawa ng likhang-sining.
- 2._____ Huwag alisin ang tali, patuyuin at plantsahin ng nakatali ang damit o tela.
- 3._____ Ilagay ang tinaliang tela sa timpla mula 5 hanggang 15 minuto sa unang kulay.
- 4_____ Iabad ang tela sa tubig para maalis ang mantsa.
- 5._____ Magsuot ng dust mask/panyo o gloves bago maghalo ng
tina (dye).

MAGALING! 😊

Aralin**1****Tradisyon ng Paglalala
sa Pilipinas.**

Ang banig ay isang *handwoven* na karaniwang ginagamit sa *East Asia* at Pilipinas para sa pag-upo sa sahig at sa pagtulog. Ang ganitong uri ng banig ay nilalala at ginagamit na ng mga katutubo noong unang panahon pa sa Pilipinas. Angkop ang banig sa mainit ng klima ng bansa.

Balikan

Ano ang batik?

Ano ang mga bansa sa Asia ang gumagamit ng batik?

Ano-ano ang tradisyonal na tela ang gamit ng Tsina, India, Hapon, Indonesia at Pilipinas?

Tuklasin

Magsimula ka rito.

Pagmasdan ang sumusunod na banig na galing sa iba't ibang bahagi ng Pilipinas.

Source: Smark31, “Samar banig 3 close-up”, <https://www.pinterest.ph>

Ilarawan ang mga nakikita sa larawan.

Sa iyong palagay, sa anong materyales yari ang mga ito?

Anong kumbinasyon ng kulay ang napapansin mo?

Suriin

Ang mga Pilipino ay kilala sa buong mundo sa pagiging malikhain. Sa pamamagitan ng paglalala ng banig na may iba't ibang disenyo, kulay, at materyales na ginagamit ay naipapakita ang paniniwala, tradisyon, at damdamin ng iba't ibang pamayanang kultural sa bansa. May tradisyon ang mga Pilipino sa paglalala ng banig.

Ang mga Samals ng Sulu ay karaniwang gumagamit ng dahon ng buri at pandan. Madalas, tinitina ang mga piraso ng mga ito at pinagtatagpi upang makabuo ng isang disenyo gamit ang apat na disenyo sa paglalala. Ito ay ang stripes, square, checkered, at zigzag.

Narito ang ilan sa mgs disenyo na makikita sa banig.

Plain o Payak na disenyo

Source: Unknown, “Banig-background”, <https://bahay-kubo.org/>

Disenyong Pazigzag

Source: Smark31, “Samar banig 3 close-up”, <https://www.pinterest.ph/>

Bulaklak na disenyo

Source: Unknown, “Sleeping mats”,
<https://www.pinterest.ph/>

Disenyong *checkered*

Source: Unknown, “Tribo, Philippine textile Samal Mat”,
<https://www.pinterest.ph/>

Mga nota at kahon na disenyo
brilyante

Source: Alexandra Paredes, “Musical Banig”.
<http://www.alexandraparedes.com>

Disenyong hugis

Source: Acmad Macarimbang,
<https://mb.com.ph>

Halimbawa ng disenyo ng mga Samals ng Sulu

Source:

<http://www.tribo.org/textiles/banig3.html>

Mapa ng Pilipinas kung saan matatagpuan ang Sulu.

Source: Unknown, "Map of Sulu", <https://www.google.com>

Ang karaniwang mga disenyo ng banig ng taga Basey, Samar naman ay yano (plain), sinamay (papalit-palit) at

bordado o pinahutan (burdado). Nagiiba-iba din ang laki, may malalapad at malalaki.

Halimbawa ng banig ng Basey, Samar

Source: <https://www.our7107islands.com/wp-content/uploads/2017/10/1-3.jpg>

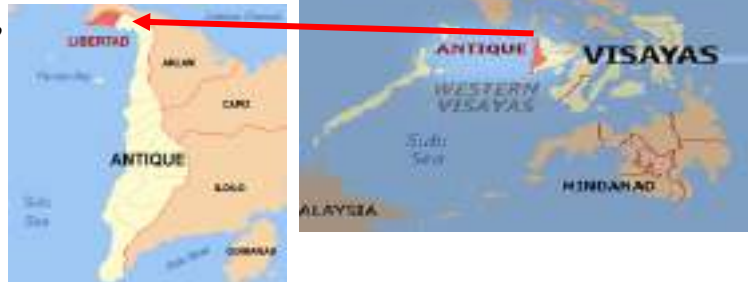
Mapa ng Pilipinas kung saan matatagpuan ang Basey, Samar.

Source: Unknown, "Samar", <https://www.google.com/>

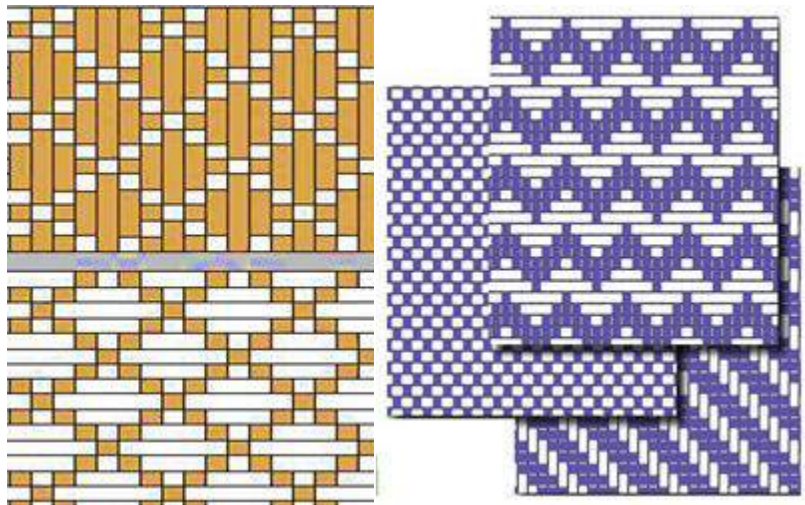
Ang bayan ng Libertad, Antique naman ay kilala rin sa paglalala ng banig na naging isa sa mga pangunahing pinagkukunan ng kabuhayan ng taong-bayan. Ang banig na ginawa sa bayang ito ay hinahangad sa lokal at dayuhang mga merkado dahil sa natatangi nitong disenyo.

Mapa ng Pilipinas kung saan makikita ang Libertad,

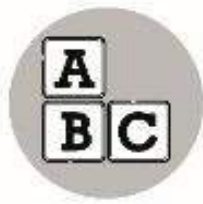

Source: Unknown, "Antique Guide for First Time Travelers", <https://www.google.com/>

Larawan ng banig ng Libertad, Antique.

Source: Musika at Sining 4, Patnubay ng Guro p.323

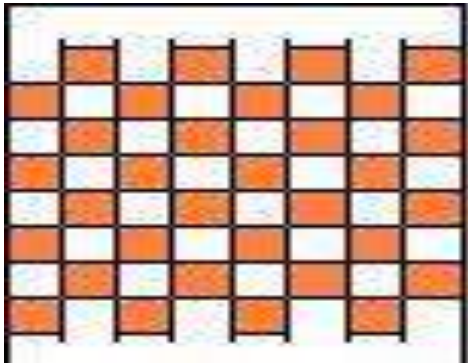

Pagyamanin

Gawain 1:

Ilarawan ang mga disenyo ng sumusunod na banig.

1.

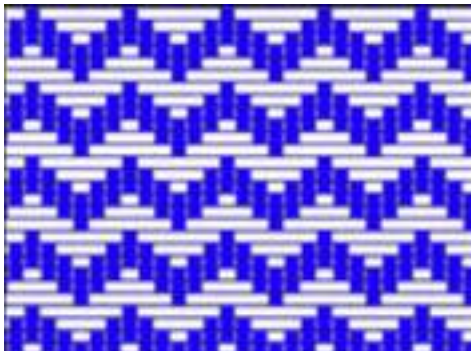

Source: Unknown, "Paper Weaving Patterns",
<https://www.origami-resource-center.com/weaving-patterns.html>

2.

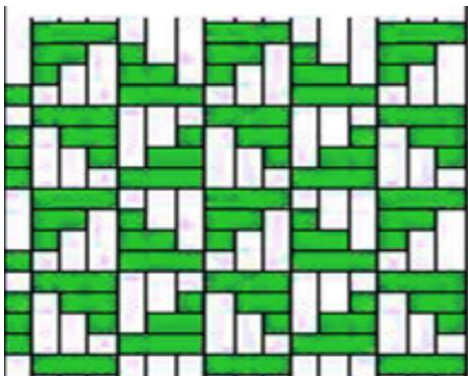

Source: Musika at Sining 4, Kagamitan ng Mag-aaral p.256

3.

Source: Musika at Sining 4, Patnubay ng Guro p.334

Isaisip

TANDAAN

Maipakikita ng bawat isa ang angking kaalaman sa sining kung isinasaalang-alang niya ang paglikha ng orihinal na disenyo at akmang-kulay na ilalapat sa likhang-sining.

Ang paglalala ay napakaimportanteng likhang-sining kahit saang sulok ng Pilipinas. Maliban sa sumasalamin ito sa paniniwala, kultura, at tradisyon, ito rin ay pinagkakakitaan ng mga Pilipino.

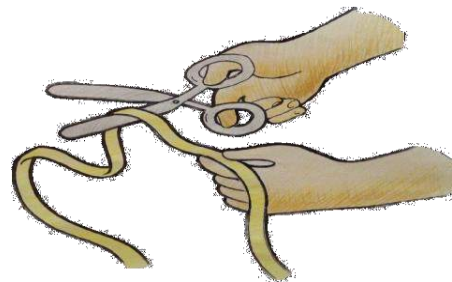
Isagawa

Paggawa ng *Pot Holder*

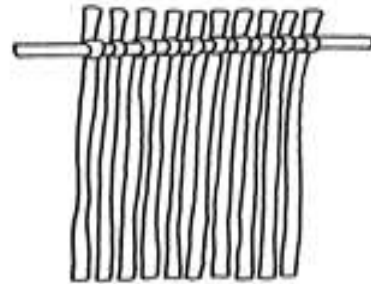
Kagamitan: Gunting, retaso o ginupit na lumang damit na may sukat na 2x8 na pulgada

Hakbang sa Paggawa

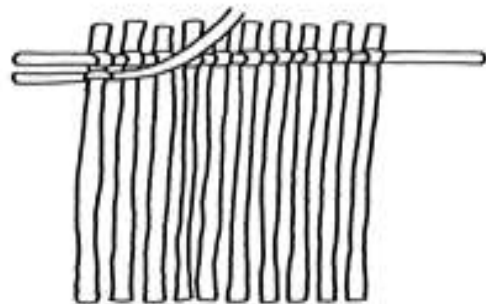
1. Gumupit ng 20 pirasong tela na lalalahin na may sukat na 2x8 na pulgada.

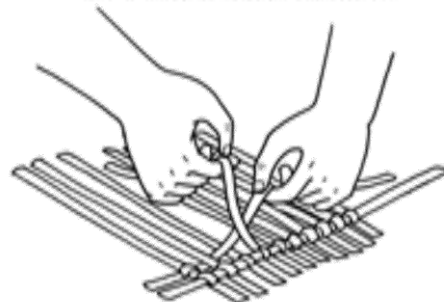
2. Ilagay nang pasalongat sa ibabaw ng mesa ang isang piraso ng tela at itali ang dulo ng sampung iba pa na magkaka-hilera gaya ng nasa larawan.

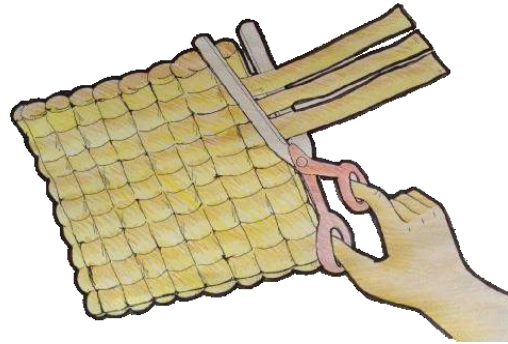
3. Kumuha ng isang linas (strip) sa natitirang tela at itali ang isang dulo nito sa unang nakabitin na tela.

4. Lalahin nang salitan ang tela.

5. Itali ang dulo ng tela, at gupitin ang sobrang tela.

6. Iligpit ang mga materyales na hindi nagamit, at linisin ang lugar na pinaggawaan.

Source: Musika at Sining 4, Kagamitan ng Mag-aaral p.253-354

Hanep! Natapos mong maisagawa ang gawain. Nagustuhan mo ba ang iyong ginawang *pot holder*?

1. Anong kumbinasyon ng mga kulay ang ginamit sa disenyo?
2. Anong pattern ang nabuo sa likhang-sining? Ilarawan?
3. Nasunod ba ang mga pamamaraan sa paglalala?
4. Ibahagi ang nararamdaman sa isa sa mga miyembro ng pamilya habang ginagawa ang sariling likhang-sining.

Ano ang nararamdaman mo na may nagawa kang likhang-sining na kapaki-pakinabang, at magagamit sa inyong tahanan?

Tayahin

Panuto: Lagyan ng tsek (✓) ang hanay ng inyong sagot sa tapat ng bawat sukatan.

PAMANTAYAN	Nakasunod sa pamantayan nang higit sa inaasahan (3)	Nakasunod sa pamantayan subalit may ilang pagkukulang (2)	Hindi nakasunod sa pamantayan (1)
1. Naipamalas ang kakayahan sa paglalala.			
2. Ang kumbinasyong ng kulay, disenyo at apttern ay nakikita sa likhang-sining.			
3. Nasusunod ng tama ang mga pamamaraan sa paggawa.			
4. Natutukoy ang pagkakatulad at pagkakaiba ng mga disenyo sa paglalala.			

Talakayin o ilarawan ang mga disenyo o kagamitan na ginamit sa sumusunod na larawan ng mga banig.

1.

2.

Karagdagang Gawain

Gumawa pa ng *pot holder* na may iba pang disenyo. Sunsina ang mga hakbang sa paggawa ng pot holder sa pahina 12-13.

Mga Kagamitan sa paggawa ng *pot holder*.

1. Gunting
2. Retaso o ginupit na lumang damit na may sukat na 2x8 na pulgada

Susi sa Pagwawasto

1. Plain larnang at hindi gumamit ng ibang kulay. Sang bari ay yari sa buri.
2. Gumamit ng dalawang kulay; ang itim at dilaw. And disenyo ay *checked*. Ito ay yari sa buri.

Tayahin

1. Ang disenyo ay *checked* gumamit ng mga kulay na dilaw, pula at asul. Nagpapakita ang hinabing tela ng kasiyahan dahil sa mga kulay na gumamit.
2. Ang disenyo ay zigzag na parang ihinahalintulad sa alon at kulay ng dagat.
3. Gumamit ng hugis na rectangle na tallo, mula mahaba hanggang palit. Gumamit ng berdeng kulay sa mga rectangle.

GAWAIN 1

Pagymamain

Sanggunian

Musika at Sining 4, Kagamitan ng Mag-aaral p.156-255 Musika at Sining 4, Patnubay ng Guro p.321-324

Samar Banig. Pinterest.

<https://www.pinterest.ph/pin/293085888224403159/>

From Sleeping Mats to Place Mats. Pinterest.

<https://www.pinterest.ph/pin/293085888245498442/>

Tribo. Pinterest. <https://www.pinterest.ph/pin/233835405627294905/>

Alexandra Paredes. Musical Banig.

<http://www.alexandraparedes.com/project/musical-banig/>

Capistrano Zea, Macarimbang Acmad. The collectible secrets of Sulu's happy island. Manila Bulletin. November 22, 2020.

<https://mb.com.ph/2020/11/22/the-collectible-secrets-of-sulus-happy-island/>

<http://www.tribo.org/textiles/banig3.html>

Sining ng Cebu. Minoksite.

<https://minoksite.wordpress.com/2016/10/25/sining-ng-cebu/>

Detourista, Marcos. May 2016. Antique Guide for First Time Travelers.

Explore Iloilo. <https://www.exploreiloilo.com/guide/antique-philippines/>

Paper Weaving Patterns. Origami Resource Center. [https://](https://www.origami-resource-center.com/weaving-patterns.html)

www.origami-resource-center.com/weaving-patterns.html

DF Balita. Produktibo sa lockdown: Pamilya sa Bulacan gumagawa ng banig ngayong ECQ upang malibang at kumite. April 20, 2020.

<https://balita.definitelyfilipino.com/posts/2020/04/produktibo-sa-lockdown-pamilya-sa-bulacan-gumagawa-ng-banig-ngayong-ecq-upang-malibang-at-kumita/>

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

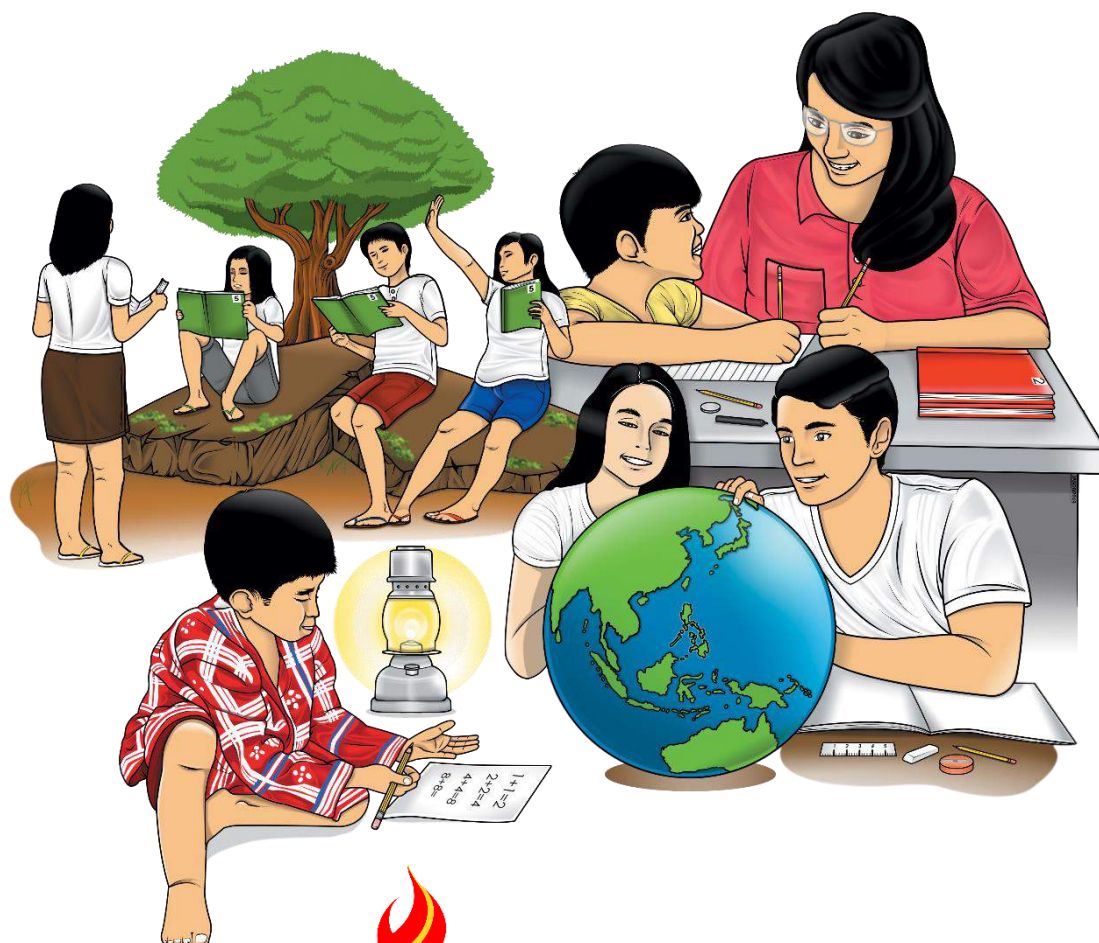
Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph

Arts

Ikaapat na Markahan – Modyul 3: Mga Disenyo ng Banig

Arts – Grade 4**Alternative Delivery Mode****Quarter 4 – Module 3: Mga Disenyo ng Banig: Tara na! Talakayin Natin****Unang Edisyon, 2020**

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon

Kalihim: Leonor Magtolis Briones

Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Rejean Cabarles Macansantos

Editor: Francis Durante

Tagasuri: Cynthia T. Montanez

Tagaguhit: Emma S. Malapo

Tagalapat: Rejean Cabarles Macansantos, Jogene Alilly C. San Juan

Tagapamahala: Gilbert T. Sadsad

Francisco B. Bulalacao, Jr.

Grace U. Rabelas

Ma. Leilane R. Lorico

Jerson V. Toralde

Belen B. Pili

Cynthia T. Montanez

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education – Region V

Office Address: Regional Center Site, Rawis, Legazpi City 4500

Telefax: 0917 178 1288

E-mail Address: region5@deped.gov.ph

Arts

Ikaapat na Markahan – Module 3: Mga Disenyo ng Banig

Paunang Salita

Ang Self-Learning Module o SLM na ito ay maingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro/Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala, pantulong o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinumang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan namin na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.

Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

Alamin

Isang maganda at makabuluhang araw sa iyo kaibigan!

Sa pamamagitan ng modyul na ito ay matatalakay ang iba't ibang disenyo ng banig sa Pilipinas. Sa araling ito ay matututuhan mo ang iba't ibang disenyo ng banig sa sumusunod na mga lugar sa Pilipinas:

- a. Banig na buri ng Basey, Samar
- b. Banig na bamban ng Iloilo
- c. Banig ng Badjaos & Samals
- d. Banig na Laminusa ng Tawi- Tawi
- e. Banig na buri ng Romblon

Sa pagpatuloy ng modyul na ito ay matatamo mo ang layunin na matalakay ang iba't ibang disenyo ng banig at makagawa ng isang *tissue holder* na gawa sa banig.

Subukin

Bago mo simulan ang modyul na ito, subukin muna natin ang iyong kaalaman tungkol sa paksa na tatalakayin. Lagyan ng tsek (✓) sa ibaba ng larawan kung ang mga larawan ay nagpapakita ng hakbang sa paggawa ng banig at ekis (✗) naman kung hindi.

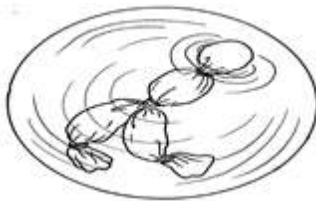
1.

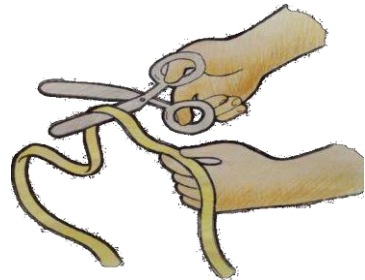
2.

3.

4.

5.

Source: Musika at Sining 4, Kagamitan ng Mag-aaral p.246, 250, 257

MAGALING! 😊

Aralin**1****Mga Disenyo ng banig
sa Pilipinas**

Ang banig ay isa sa mga produkto na mula sa paglalala ng hinimay na dahon ng bule (o buli) o pandan (pandanus). Parihaba ang kalimitang hugis at maaaring ang sukat ay pang-isahang tao, pandalawahan, o pampamilya. Ginagamit ito na higaan at upuan.

Ang paghahabi ay ginagawa upang makabuo ng hugis at disenyo ng banig. Maraming lugar sa Pilipinas at isa dito ang Basey, Samar na gawain na ang paghahabi bago pa man dumating ang mga Kastila. Maituturing itong yaman na maipamamana sa mga susunod na henerasyon. Ito rin ay tradisyon na nagpapakita nang pagkamalikhain ng mga Pilipino.

Naaangkop ang tropikal na klima ng bansa sa pagtubo ng mga halaman na pangunahing ginagamit sa paghahabi ng banig kagaya ng Buli, pandan, ratan, palma at iba't-ibang uri ng tambo. Ang dahon ng mga halamang ito ay malambot at nababaluktot. Sa paggawa ng banig dumadaan sa proseso nang pagbibilad at pagkukulay ang mga dahon gamit ang suka, katas ng limon, sampalok at dahon ng pandakaki. Ginagawa ito para mas patibayin ang materyales at makamit ang kayumangging kulay.

Maraming gamit ang banig. Maliban sa paggamit dito sa pagtulog at pag-upo, ginagamit din itong pansapin sa sahi, at pambalot sa tabako. Sa makabagong panahon, ang banig ginagamit na palamuti sa dingding ng bahay, bag, sombrero, tsinelas, lagayan ng tisyu at marami pang iba.

Dahil sa tradisyon ng paggawa ng banig, nagkaroon na din ng mga pagdiriwang tungkol dito. Isa rito ang Banigan-Kawayan Festival Parade ng Basey, Samar. Noong taon 2000, ang mga Basaynons ay nagtulong-tulong sa paghahabi ng pinakamahabang

banig. Daan-daang tao ang nagparada ng banig, umabot ito mahigit sa isang kilometro. Maliban sa Samar, mayroon ding mga pagdiriwang ng Banig Festival (Cebu), Banigan Festival (Antique), Banigan Festival (Guimaras) at Buri Festival (Ilocos Sur). Ang mga pagdiriwang na ito at pamamaraan ng pagpapakita ng pagmamalaki sa tradisyon.

Source: Unknown, "Banig: Sining at Tradisyon ng Paghabi", <https://my.christchurchcitylibraries.com/blogs/post/banig/>

Balikan

Tukuyin ang mga disenyo ng sumusunod na mga banig.

1.

2.

3.

Tuklasin

Nakakita ka na ba ng banig?

Kung iyong sagot ay oo, may iba't-ibang disenyo ba ang banig na nakita mo?

Nakaranas ka na ba na matulog sa banig?

Ano ang pakiramdam mo kapag nakahiga ka sa banig?

Suriin

Pagmasdan ninyo ang mga larawan.

Source: Musika at Sining 4, Patnubay ng Guro p.326

Tanong:

1. Pagmasdan ang mga halimbawang banig, ilarawan ang mga disenyo, kulay at materyales na ginamit sa mga ito?
2. Alam mo ba ang mga lugar na kilala sa paglalala ng banig?

Tara na at tuklasin natin.

Ang banig ay isang kagamitan na karaniwang ginagamit bilang higaan sa pagtulog lalo na sa Pilipinas at sa Silangang Asya. Bawat rehiyon ng bansa ay may sariling disenyo sa paglalala ng banig. Ang banig ay maaaring gawa sa buri, pandan, ratan, palma at iba't ibang uri ng tambo.

May mga lugar sa bansa na kilala sa paglalala ng banig. Ang mga lugar na ito ay gumagamit ng iba't ibang materyales na matatagpuan sa kanilang mga lugar at dahil dito, iba't ibang disenyo rin ang nabubuo ayon sa kanilang kultura.

Ang mga kilala sa paglalala ng banig ay ang sumusunod:

Basey, Samar - banig na yari sa buri

Source: Unknown, "Basey, Samar: The New "Banig" Capital of the Philippines".
<https://www.our7107islands.com/wp-content/uploads/2017/10/1-3.jpg>

Lawawan ng Buri.

Source: Unknown, "Buri Palm (Corypha utan)"
<https://davesgarden.com/guides/pf/showimage/322943/#b>

Isa sa bantog na lugar sa paglalala ng banig sa Pilipinas ay ang Basey, Samar. Dahil umaabot pa sa ibang bansa ang kanilang produkto. Espesyal ang industriya ng pagbabanig dito na ginagamitan ng tradisyunal at modernong pamamaraan ng paggawa.

Hindi lamang kilala ang lugar sa kanilang banig pati na rin sa mga pangdecorasyon o palamuti sa dinging at mga patungan ng pinggan.

Ang mga pinatuyong dahon ng buri ay kanilang kinukulayan upang makabuo ng mas maganda, makulay at magkaroon ng naiibang disenyo.

Banig ang pangunahing pinagkukunan nila ng kanilang ikabubuhay lalo na sa mga kababaihan na kilala sa tawag na “paraglara”. Isa ito sa tradisyon sa Basey, Samar na mula pagkabata ng mga kababaihan sila ay nililinang na at tinuturuan ng maghabi ng banig.

Iloilo - banig na yari sa Bamban (halaman sa tabi ng tubigan)

Source: Unknown, “Buri / Pandan Weaving”

<https://www.our7107islands.com/wp-content/uploads/2017/10/1-3.jpg>

Source: Unknown, “Bamban”

<http://www.stuartxchange.org/Bamban.html>

Kilala ang Iloilo sa banig na bamban na isang uri ng halaman na matatagpuan sa tabi ng katubigan. Ang tambo ng bamban ay pinatutuyo upang gawing banig. Ito ay malawakang ginagawa sa mga rural na lugar sa Iloilo.

Makukulay ang disenyo ng mga banig na gawa ng mga taga Iloilo.

Badjao at Samal - banig na yari sa dahon ng pandan

Source: Farl, “pandan Samal mats”, the wonder of the Samal mats of Tawi-Tawi in colloidfarl.blogspot.com/, June 28, 2005.
<https://www.flickr.com/photos/colloidfarl/>

Larawan ng halaman na Pandan.

Source: Unknown, “Talaksan: Pandan (screw pine) leaves.JPG”

[https://tl.m.wikipedia.org/wiki/Talaksan:Pandan_\(screwpine\)_leaves.JPG](https://tl.m.wikipedia.org/wiki/Talaksan:Pandan_(screwpine)_leaves.JPG)

Ang banig ng Badjao at Samal ay yari sa dahon ng pandan na tradisyunal na ginagamit pantakip sa kama, ito ay malamig, malambot at pino ang pagkakagawa.

Ang paghahanda sa dahon ng pandan ay umaabot ng isang linggo, ito ay dalawang beses pinapakuluan, pinapalo ng patpat (stick) upang hati-hatiin sa maliliit na piraso, ibinibilad sa araw upang matuyo, at lalagyan ng kulay. Ang paghahabi ay umaabot ng dalawa hanggang limang lingo.

Ang banig na likha ng mga Badjao ay gawa sa matitingkad o buhay na mga kulay at mga geometrikong dibuho na sumisimbolo sa uri ng kanilang pamumuhay. Samantalang ang banig naman ng Samal ay gumagamit ng disenyong stripes, iba't ibang kulay na kahon, *zigzag* at *checkered*.

Isa sa mga tagahabi ng Samal sa isla ng Laminusa, Tawi-Tawi ay kinilala bilang National Folk Artist dahil sa mga gawa nitong napakagagandang banig sa buong Asya.

Tawi-Tawi - banig na yari sa Laminusa

Source: Johnny Lee, “Mat-weaving in Tawi-Tawi”, Laum Tabawan, South Ubian, Tawi-Tawi. <https://2.bp.blogspot.com/-KAEOCwowV-8/WIy1rAdawBI/AAAAAAAAows/DWo7nH8wrVsXw7AOXGt9G8jj-HE-6oQIQCLcB/s1600/mat%2Bweaving%2Bin%2Btawi%2Btawi.jpg>

Ang kahusayan sa paggawa ng banig ay naging daan upang ang isa sa mga tagagawa ng banig ay hinirang at ginawaran bilang Manlilikha ng Bayan Award (National Folk Artist). Si Hajja Amina Appi ng Tandubas, Tawi Tawi, isang mahusay na manghahabi at guro ay nagawaran nito noong 2004.

Source: National Living Treasures: Haja Amina Appi. <https://ncca.gov.ph/about-culture-and-arts/culture-profile/gamaba/national-living-treasures-haja-amina-appi/>

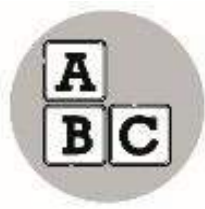
Romblon - banig na yari sa buri

Source: Unknown, “Romblon Native Mat”,
<https://cabilaocrown.loon.gov.ph/wp-content/uploads/2019/06/MATS-1.jpg>

Ang isla ng Romblon ay may naiibang tradisyon sa paggawa ng banig. Mayroon itong disenyo na kahalintulad ng “lace”. Ang banig na ito na yari sa buri ay ang nagsisilbing sapin ng bagong kasal sa kanilang pagsayaw. Habang nagsasayaw ang bagong kasal hinahagisan sila ng mga barya o dinidikitan ng pera sa kanilang damit.

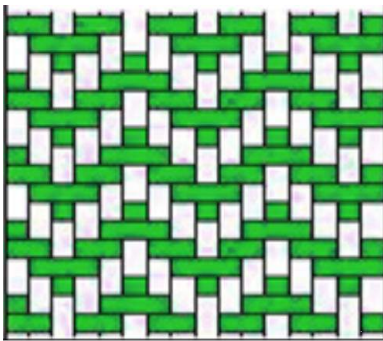
Ngayon alam mo na ang iba’t ibang materyales na ginagamit sa paggawa ng banig at ang mga disenyo nito. Kaya mo din bang gumawa ng sarili mong disenyo?

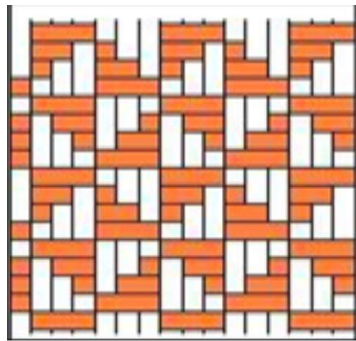
Pagyamanin

Gawain 1: Pagmasdan ang mga larawan sa ibaba at ilarawan ang mga disenyo nito.

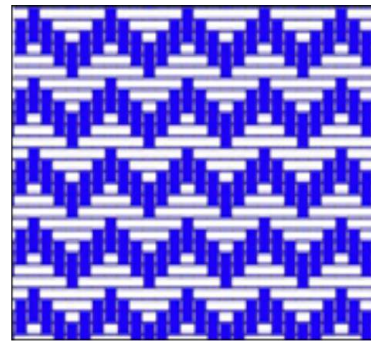
A

B

C

Source: Musika at Sining 4, Kagamitan ng Mag-aaral p.256

A. _____
_____
_____

B. _____
_____
_____

C. _____
_____
_____

Magaling! Natukoy mo ba at nailarawan ang mga disenyo sa bawat larawan?

Gawain 2: Tukuyin ang mga materyales na ginamit sa sumusunod na mga larawan ng banig. Isulat sa patlang ang sagot.

1. _____

Source: Unknown, "Lauhala Mats",
<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fmissmnativecrafts.com%2F4-x-4-feet-lauhala-mats%2F&psig=AOvVaw1wnWk4yH4LtbNwhi2pykug&ust=1592619054742000&source=images&cd=vfe&ved=0CAIQjRxqFwoTCJin2anmjOoCFQAAAAAdAAAAABAJ>

2. _____

Source: Pia Ranada, "SKILLED HANDS",
<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.rappler.com%2Flife-and-style%2Farts-and-culture%2F96225-tawi-tawi-mat-weavers&psig=AOvVaw05OE9d47Y4Os-NT4j1jfiE&ust=1592617955907000&source=images&cd=vfe&ved=0CAIQjRxqFwoTCID0kZzjOoCFQAAAAAdAAAAABAD>

Isaisip

TANDAAN

Iba't ibang disenyo ng banig ang makikita dito sa Pilipinas dahil iba-iba ang mga kulay at materyales na ginagamit dito.

Ano-anong lugar sa Pilipinas ang kilala sa paggawa ng banig at paano sila nagkakaiba-iba?

Isulat ang angkop na mga salita sa patlang upang mabuo ang bawat pangungusap.

1. Kilala ang Basey, Samar sa banig na yari sa _____.
2. Banig na yari sa bamban na halaman na makikita sa _____ ang sa Iloilo.
3. Ang Badjao at Samal ay kilala sa banig na yari sa dahon ng _____.
4. Ang Tawi-tawi naman ay kilala din sa paggawa ng banig na yari sa dahon ng _____.
5. Ang Romlon ay kilala rin sa paggawa ng banig na yari sa _____.

Isagawa

Tara na at gumawa ng *tissue holder* na gawa sa banig!

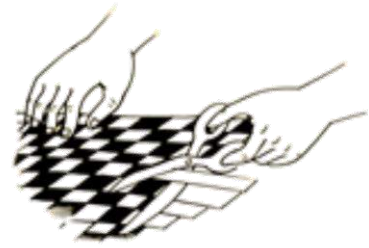
Materyales: dahon ng niyog o buri o anumang lokal na materyales na maaring gamitin sa paglalala, gunting, kahon ng sapatos at pandikit.

Hakbang sa Paggawa

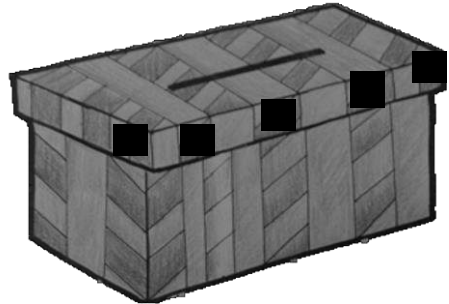
1. Ihanda ang mga linas (strip) ng dahon ng buri o niyog na gagamitin sa paglalala.
2. Simulan ang paglalala gamit ang dalawang linas (strip) na maging pusod ng banig.
3. Tupiin ang isang linas at isingit ang isang linas nang pasalitsalit sa dalawang linas.
4. Gawin ito nang paulit-ulit hanggang sa makuha ang nais na disenyo at lapad.

5. Gupitin ang sobrang buri sa dulo at itupi sa gilid para malinis tingnan.

6. Idikit sa kahon ng sapatos ang nilalang banig para gawing *tissue holder* at mabuo ang isang 3D na likhang-sining.

7. Iligpit ang mga materyales na hindi nagamit at linisin ang lugar na pinaggagawaan.

Source: Musika at Sining 4, Kagamitan ng Mag-aaral p.257-258

Hanep! Natapos mong maisagawa ang gawain. Nagustuhan mo ba ang iyong ginawa?

Ano ang iyong naramdaman habang ginagawa ang paglalala ng napili mong disenyo?

Tayahin

Panuto: Lagyan ng tsek (✓) ang hanay ng inyong sagot sa tapat ng bawat sukatan.

PAMANTAYAN	Nakasunod sa pamantayan nang higit sa inaasahan (3)	Nakasunod sa pamantayan subalit may ilang pagkukulang (2)	Hindi nakasunod sa pamantayan (1)
1. Naisagawa ko ang disenyong nais bilang batayan sa paglalala ng banig.			
2. Naisagawa ko ang paglalala ng banig gamit ang dahon ng niyog/buri o anumang bagay na nakikita sa kapaligiran.			
3. Nakagawa ako ng likhang sining na mag isa.			
4. Naisagawa ko nang buong husay at malinis ang ginawang banig.			
5. Natapos ko ang paglalala sa takdang oras.			

Talakayin ang mga disenyo at kagamitan ng pagpaglalala ng banig sa mga sumusunod na lugar sa Pilipinas?

1. Basey, Samar
2. Iloilo
3. Badjao at Samal
4. Tawi-tawi
5. Romblon

Karagdagang Gawain

Maglala ng banig gamit ang *art paper*. Ikaw ang bahala kung anong disenyo ang iyong gusto. Idikit ito sa $\frac{1}{4}$ illustration board at ipasa sa guro ang nagawang banig.

Susi sa Pagwawasto

1. banig na yari sa buri
  2. banig na yari sa dahong ng pandarus
- GAWAIN 2

1. Dalawang rectangle, malaki at malaki na sahi sa hitan
2. Tatlong rectangle, mula Malaki papalit
3. Paziag

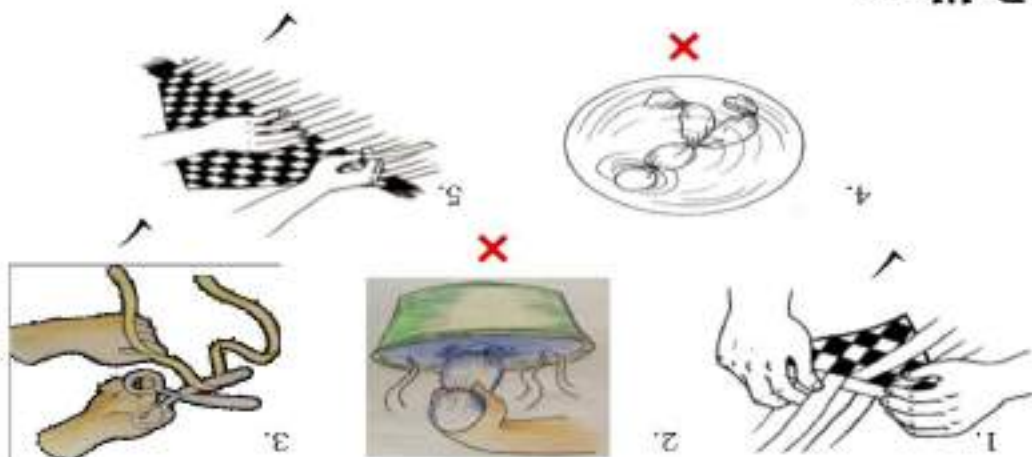
Pagymain

1. buri
2. tubigan
3. pandan
4. pandarus
5. buri

Isaisip

1. Checkered
2. Paziag
3. Rectangle mula malaki papalit

Balikan

Subukin

Sanggunian

Musika at Sining 4, Kagamitan ng Mag-aaral p.256-259

Musika at Sining 4, Patnubay ng Guro p.325-328

Banig Weaving Tradition. Church City Libraries.
<https://my.christchurchcitylibraries.com/blogs/post/banig/>

Banig. Pinterest. <https://www.pinterest.ph/jaredboytoy/banig/>

Zigzag Rectangular Mat. Woven. <https://woven.ph/collections/the-banig-collection/products/zigzag-rectangular-mat?variant=39451891925040>

Tribo. Pinterest. <https://www.pinterest.ph/pin/233835405627294905/>

Basey Samar: The New Banig Capital of the Philippines.
<https://www.our7107islands.com/wp-content/uploads/2017/10/1-3.jpg>

Talaksan:Pandan (screwpine) leaves. Wikipedia
[https://tl.m.wikipedia.org/wiki/Talaksan:Pandan_\(screwpine\)_leaves.JPG](https://tl.m.wikipedia.org/wiki/Talaksan:Pandan_(screwpine)_leaves.JPG)

Mat Weaving in Tawi Tawi. Blogspot.
<https://2.bp.blogspot.com/-KAEOCwowV-8/WIy1rAdawBI/AAAAAAAAows/DWo7nH8wrVsXw7AOXGt9G8jj-HE-6oQIQCLcB/s1600/mat%2Bweaving%2Bin%2Btawi%2Btawi.jpg>

Lauhala Mats. Native Crafts. <https://missmnativecrafts.com/4-x-4-feet-lauhala-mats/>

Tawi Tawi Mat. Rappler. <https://www.rappler.com/life-and-style/arts-and-culture/96225-tawi-tawi-mat->

Bamban. Philippine Medicinal Plants.
<http://www.stuartxchange.org/Bamban.html>

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

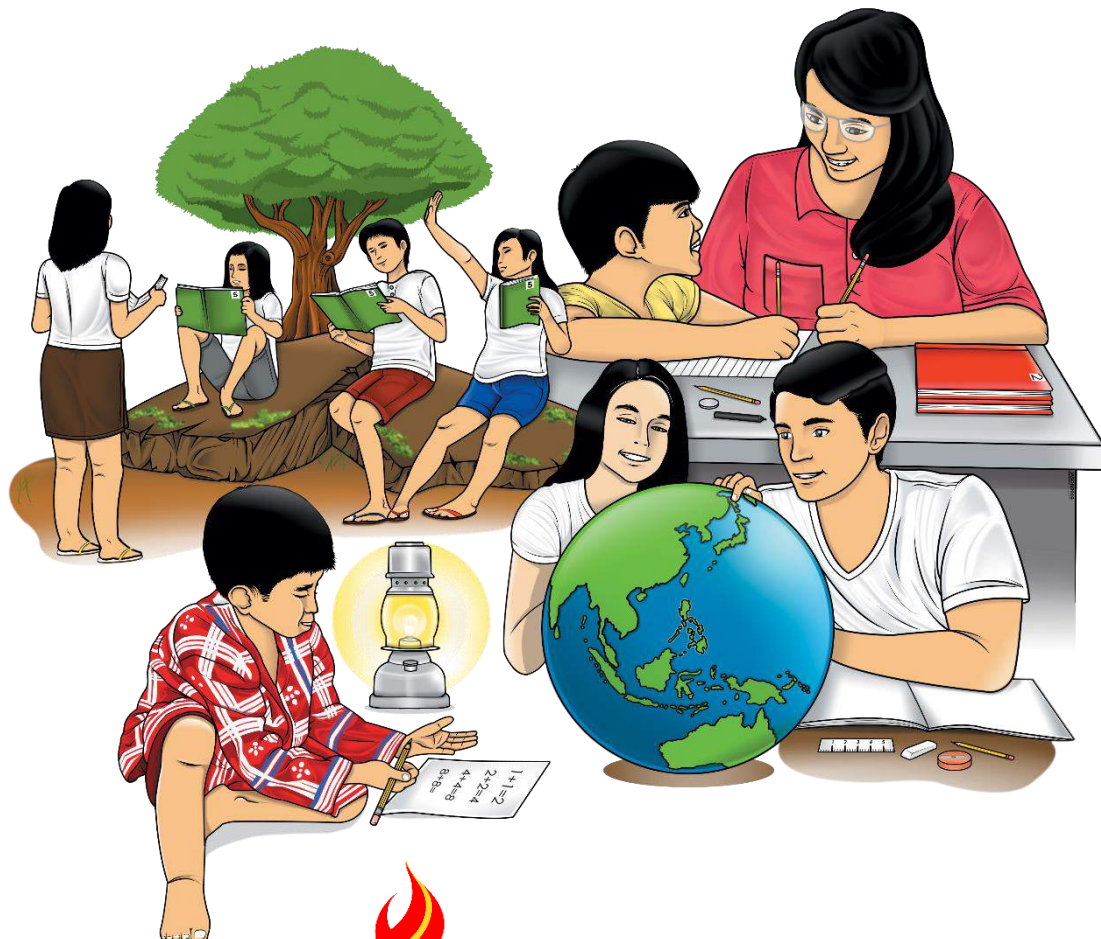
Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph

Sining

Ikaapat na Markahan – Modyul 4: Mga Hakbang sa Paggawa ng Tie-Dye o Pagtitina ng Tela

Sining – Baitang 4

Alternative Delivery Mode

Ikaapat na Markahan– Modyul 4: Mga Hakbang sa Paggawa ng Tie-Dye o Pagtitina ng Tela

Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayunpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon

Kalihim: Leonor Magtolis Briones

Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Rejean Cabarles Macansantos

Editor: Francis Durante

Tagasuri: Cynthia T. Montanez

Tagaguhit: Emma S. Malapo

Tagalapat: Rejean Cabarles Macansantos

Tagapamahala: Gilbert T. Sadsad

Francisco B. Bulalacao, Jr.

Grace U. Rabelas

Ma. Leilane R. Lorico

Jerson V. Toralde

Belen B. Pili

Cynthia T. Montanez

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education – Region V

Office Address: Regional Center Site, Rawis, Legazpi City 4500

Telefax: 0917 178 1288

E-mail Address: region5@deped.gov.ph

Sining

Ikaapat na Markahan – Modyul 4: Mga Hakbang sa Paggawa ng Tie-Dye o Pagtitina ng Tela

Paunang Salita

Ang Self-Learning Module o SLM na ito ay mainingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro/Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala, pantulong o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinumang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kani-kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan namin na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.

Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

Alamin

Isang maganda at makabuluhang araw sa iyo kaibigan!

Sa pamamagitan ng modyul na ito ay masusunod ang mga tamang hakbang sa paglalagay ng disenyo sa damit sa pamamagitan ng *tie-dye* o pagtitina ng tela. Sa araling ito ay matututuhan ninyo ang iba't ibang pamamaraan sa pagbuo ng iba't ibang estilo at disenyo.

Sa pagpapatuloy sa modyul na ito ay matatamo mo ang layunin na matalakay ang tamang pamamaraan sa paggawa ng mga gawaing pantela sa pamamagitan ng *tie-dye* upang makabuo ng magandang disenyo.

Subukin

Bago mo simulan ang modyul na ito, subukin muna natin ang iyong kaalaman tungkol sa paksa. Iguhit sa sagutang papel ang masayang mukha 😊 kung ang mga sumusunod na pangungusap ay tamang hakbang sa pagta-*tie-dye* at malungkot na mukha ☹ kung hindi.

1. _____ Linisin ang lugar na pinaggawaan ng likhang- sining.
2. _____ Huwag alisin ang tali, patuyuin at plantsahin ng nakatali ang damit o tela.
3. _____ Ilagay ang tinaliang tela sa timpla mula 5 hanggang 15 minuto sa unang kulay.
4. _____ Iabad ang tela sa tubig para maalis ang mantsa.
5. _____ Magsuot ng *dust mask* bago maghalo ng tina (*dye*).

MAGALING! 😊

Aralin**1****Mga Hakbang sa Paggawa
ng *Tie-Dye* o Pagtitina ng
Tela**

Ang bawat lugar ay may natatanging disenyo na nagpapakita ng kanilang kultura at tradisyon. Isa dito ay ang paglalagay ng disenyo sa tela sa pamamagitan ng *tie-dye* o pagtitina ng tela.

Balikan

Tukuyin ang mga materyales na gamit sa paglalala ng banig sa sumusunod na mga lugar ng Pilipinas.

1. Basey, Samar - banig na yari sa _____.
2. Iloilo - banig na yari sa _____.
3. Badjao at Samal - banig na yari sa dahon ng _____.
4. Tawi-Tawi - banig na yari sa dahon ng _____.
5. Romblon - banig na yari sa _____.

Tuklasin

Magsimula ka rito.

Pagmasdan at ilarawan ang sumusunod na larawan.

Source: Musika at Sining 4, Patnubay ng Guro p.313

Tanong:

1. Ano ang napansin mo sa mga kulay, linya, hugis, at disenyo ng mga telang nakulayan ng tina?
2. Ano sa tingin mo ang tawag sa paraan ng pagkukulay ng tela?
3. Alam mo ba kung papaano ito gawin?
4. Alam mo ba kung ano ang mga hakbang sa paggawa nito?

Suriin

Ang *tie-dye* ay isang pamamaraan ng pangkukulay ng tela na kasama ang patutupi, pag-ikot, at pag-scrunch ng tela at pagkatapos ay itatali ito ng mahigpit gamit ang *string* (tali na pisi) o goma. Pagkatapos ay ibababad ang tela sa tubig na may kulay. Ang mga bahaging nakatupi at nakatali ay makakatanggap ng kaunting kulay. Kapag natanggal na ang mga *string* o tali na pisi, makikita ang mga natatanging *pattern* sa tela batay sa paraan ng pagmamaniipula at pagtatali nito.

Ang sining ng paggawa ng *tie-dye* o pagkukulay ng tela ay madaling gawin at mahusay na proyekto para sa mga mag-aaral. Subalit, maaaring maging madumi o makalat ang proseso ng paggawa kung kaya dapat na magsuot ng damit na pang-proteksiyon at takpan ang mesa na paggagawaan ng lumang dyaryo o plastik para sa madaling paglilinis.

Maaaring gamitin sa proyekto sa pagkukulay o paggawa ng *tie-dye* ang iba't-ibang uri ng mga tela na ginagamit sa paggawa ng mga damit, sapin sa kama (*bedsheets*), punda ng unan, kurtina at marami pang iba.

Ang kadalasang paraan sa paggawa ng *tie-dye* ay ang pagtatali ng mga piling bahagi ng tela bago ito lagyan ng tina (*dye*) upang magkaroon ng kulay ang mga bahagi ng tela na walang tali.

Maaaring gumamit ng isang kulay lamang sa pagtitina subalit mas maganda kung gagamit ng dalawa o higit pang mga kulay sa pagtitina.

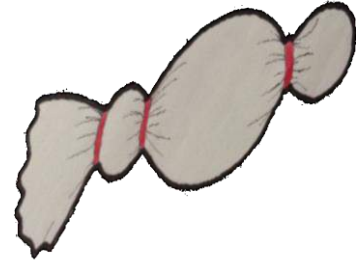
Alamin muna natin ang iba't ibang hakbang sa paggawa ng *tie-dye*.

Narito ang mga hakbang sa paggawa ng *tie-dye*.

1. Ihanda ang mga kagamitan: mainit na tubig, retaso o tela, *rubber band*, suka, 2 pakete ng tina (*dye*) depende kung anong kulay ang gusto mong gamitin, kahon o basurahan, *glue stick*, at palanggana.

2. Talian ng *rubber band* ang retaso ng tela ayon sa gustong disenyo. Upang makagawa ng iba't ibang disenyo, talian ito ayon sa gustong uri ng pagkakatali, maaring dikit-dikit o magkakahiwalay ang tali. Maaari ring pabilog ang pagkakatali ng retaso upang makabuo ng iba't ibang disenyo.

3. Sa mainit na tubig ihalo ang dalawang pakete ng tina (*dye*), dalawang kutsara ng suka at isang kutsara ng asin. (*Magpatulong sa magulang o kapatid sa paggawa ng timpla.*)

4. Ilagay at ibabad ang tinaling retaso sa timpla ng 5 hanggang 15 minuto.

5. Banlawan ng purong tubig ang tinaling retaso sa loob ng tatlong minuto. Alisin ang tali, patuyuin at kapag tuyo na ay plantsahin.

6. Idikit ang kinulayan na tela sa labas ng kahon o basurahan gamit ang *glue stick*. (sa harapang bahagi ng kahon o basurahan para maging disenyo at mabuo likhang-sining).

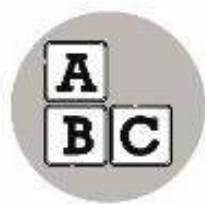

7. Linisin ang lugar kung saan ginawa ang likhang-sining.

Source: Musika at Sining 4, Kagamitan ng Mag-aaral p.238-239

Ngayon na alam mo na ang mga hakbang sa paggawa ng *tie-dye*. Kaya mo na bang gawin ito at sundan ang mga tamang hakbang?

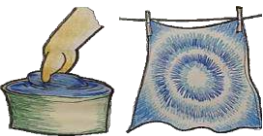

Pagyamanin

Gawain 1

Pagtugmain ang mga larawan sa Hanay A sa mga angkop na hakbang sa paggawa ng *tie-dye* sa Hanay B. Isulat ang titik ng tamang sagot

Hanay A

- _____ 1.
- _____ 2.
- _____ 3.
- _____ 4.
- _____ 5.
- _____ 6.
- _____ 7.

Hanay B

- A. Idikit sa harapang bahagi ng kahon para maging disenyo.
- B. Sa mainit na tubig ihalo ang Dalawang pakete ng tina, dalawang kutsara ng suka at isang kutsara ng asin.
- C. Linisin ang lugar kung saan ginawa ang likhang-sining.
- D. Ihanda ang mga kagamitan.
- E. Talian ng *rubber band* ang retaso ayon sa gustong disenyo.
- F. Banlawan ang tinaliang retaso sa purong tubig sa loob ng tatlong minuto. Alisin ang tali, patuyuin at kapag tuyo na ay plantsahin.
- G. Ilagay ang tinaling retaso sa timpla ng 5 hanggang 15 minuto.

Source: Musika at Sining 4, Kagamitan ng Mag-aaral p.238-239

Magaling! Natukoy mo ba ang mga angkop na hakbang sa paggawa ng *tie-dye*. Ngayon subukan mo namang gawin ang Gawain 2.

Gawain 2

Tukuyin ang angkop na gamit ng mga kagamitan sa paggawa ng *tie-dye* o pagtitina ng tela. Lagyan ng tsek (✓) ang patlang kung ito ay tama at ekis (✗) naman kung mali.

- _____ 1. Ilagay o ibabad ang tinaliang tela sa timpla mula 5 hanggang 15 minuto sa baso.
- _____ 2. Iabad ang tela sa palanggana ng tubig para lumambot.
- _____ 3. Magsuot ng *dust mask* upang di masinghot ang tina at guwantes naman upang hindi madumihan ang kamay bago maghalo ng tina (*dye*).
- _____ 4. Lagyan ng *hair pin* ang tela.
- _____ 5. Ihalo ang harina at iba pang kasangkapan gamit ang sandok.
- _____ 6. Talian ng *rubber band* o goma ang tela.
- _____ 7. Ihalo ang dalawang pakete ng harina, dalawang kutsara ng asukal at isang kutsara ng asin sa isang baso ng tubig.

Natukoy mo ba ang mga angkop na gamin ng mga kagamitan sa paggawa ng *tie-dye*? Ngayon ipagpatuloy mo naman ang pagsagot sa Gawain 3.

Gawain 3:

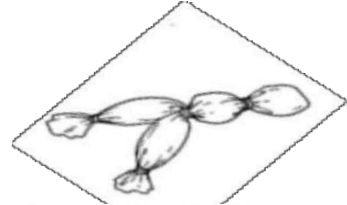
Paggawa ng *tie-dye* gamit ang isang kulay

Sundan ang mga hakbang sa paggawa *tie-dye*.

Kagamitan: tali/pisi, lastiko (*rubber band*), lumang damit o tuwalya, tina (*dye*) isang kulay lamang (ayon sa gusto mong gamiting kulay), palanggana, patpat na panghalo, mainit na tubig, suka at asin.

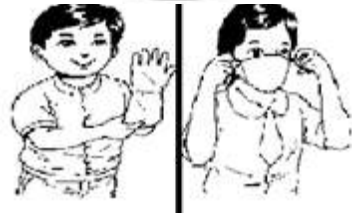
1. Tupiin at talian ng pisi o lastiko ang tela ayon sa gustong disenyo.

2. Iabad ang tela sa tubig para lumambot.

3. Magsuot ng *dust mask* o panyo na pantakip sa ilong at bibig upang di malanghap ang tina o *dye* at guwantes na plastik upang hindi madumihan ang kamay bago maghalo ng tina (dye).

4. Maghanda ng isang timpla ng kulay ng dye sa isang palanggana.

5. Ihalo ang dalawang pakete ng tina, dalawang kutsara ng suka at isang kutsara ng asin sa tubig.

6. Ilagay o iabad ang tinaliang tela sa timpla mula 5 hanggang 15 minuto sa unang kulay.

7. Pagkaraan ng 5 hanggang 10 minuto ay banlawan ang ibinabad na tela sa loob ng limang minuto ng purong tubig.

8. Alisin ang tali, patuyuin, at plantsahin.

9. Linisin ang lugar kung saan ginawa ang likhang- sining.

Source: Musika at Sining 4, Patnubay ng Guro p.245-247

Hanep! Natapos mong maisagawa ang Gawain 3. Nasunod mo ba ng tama ang mga hakbang? Nagustuhan mo ba ang iyong ginawa?

Isaisip

TANDAAN

Nararapat na sumunod tayo sa mga hakbang lalo na sa pagsasagawa ng *tie-dye* para makalikha ng isang maganda at kakaibang disenyo.

Ano-ano ang hakbang sa pagsasagawa ng *tie-dye*?

Punan ng angkop na salita ang patlang upang mabuo ang mga hakbang sa pagsagawa ng *tie-dye*. Isulat ang sagot sa patlang.

1. _____ (Iligpit, Ihanda) ang mga kagamitan.
2. _____ (Talian, Pintahan) ang retaso ayon sa gustong disenyo.
3. Sa mainit na tubig _____ (itapon, ihalo) ang dalawang pakete ng tina, dalawang kutsara ng suka at isang kutsara ng asin.
4. _____ (Ilagay, Ihiwalay) ang tinaling retaso sa timpla ng 5 hanggang 15 minuto.
5. _____ (Ihalo, Banlawan) ang ginawa sa purong tubig. Alisin ang tali, patuyuin at kapag tuyo na ay plantsahin.
6. _____ (Idikit, Itali) sa harapang bahagi ng *eco-bag* o anumang lagayan para maging disenyo at mabuo ang isang na likhang-sining.
7. _____ (Iwanan, Linisin) ang lugar kung saan ginawa ang likhang-sining.

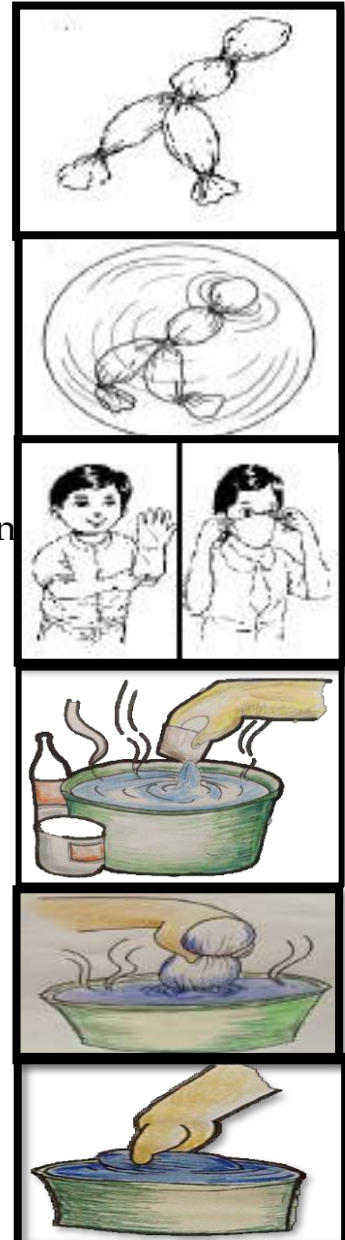
Isagawa

Tara na at mag *tie-dye* gamit ang holen o barya (coin) na may dalawang kulay!

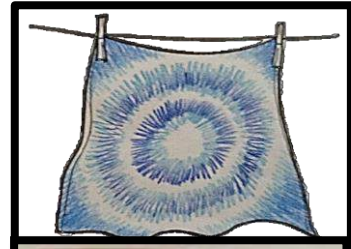
Kagamitan: tali/pisi, lastiko (*rubber band*), lumang damit o tuwalya, tina (*dye*) dalawang kulay depende sa nais gamiting kulay, holen o barya (coin), palanggana, patpat na panghalo, mainit na tubig, suka, at asin.

Hakbang sa Paggawa

1. Ilagay ang holen o barya (coin) sa tela, tupiin at talian ang tela ayon sa gustong disenyo.
2. Iabad ang tela sa tubig para lumambot.
3. Magsuot ng *dust mask* o panyo para proteksyon sa ilong at bibig at gwantes na plastik naman sa kamay bago maghalo ng tina (*dye*).
4. Ihalo ang isang kulay ng dalawang pakete ng tina (*dye*), dalawang kutsara ng suka at isang kutsara ng asin sa tubig at haluin gamit ang patpat.
5. Ilagay o ibabad ang tinaling tela sa timpla mula 5 hanggang 15 minuto.
6. Pagkaraan ng 5 hanggang 15 minuto ay banlawan ang ibinabad na tela sa purong tubig.

7. Alisin ang tali, isampay, patuyuin, at plantsahin.

8. Tupiin nang panibago at talian ang tela ayon sa naisip na disenyo. Pagkatapos ay ibabad naman ang tela sa ikalawang kulay.

9. Muli pagkaraan ng 5 hanggang 15 minuto ay banlawan ang ibinabad na tela sa purong tubig.

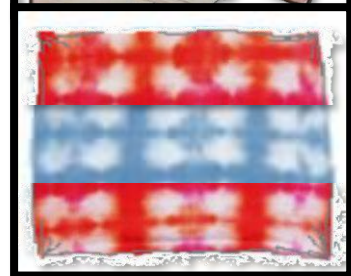
10. Alisin ang tali, patuyuin at plantsahin.

11. Linisin ang lugar kung saan ginawa ang likhang- sining.

12. Tahiin ang natuyong tela upang makabuo ng isang maliit na unan o *throw pillow*.

Source: Musika at Sining 4, Kagamitan ng Mag-aaral p.242

Hanep! Natapos mong maisagawa ang gawain. Nagustuhan mo ba ang iyong ginawang *tie dye*?

Tayahin

Ipaliwanag ang mga sumusunod na larawan na nagpapakita ng mga hakbang sa pagsasagawa ng *tie-dye*. Isulat ang sagot sa papel.

1.

2.

3.

4.

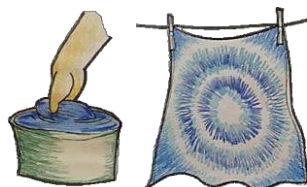

5.

6.

7.

Source: Musika at Sining 4, Kagamitan ng Mag-aaral p.238-239

Karagdagang Gawain

Magsaliksik ng iba pang paraan sa paggawa ng disenyo sa tela. Isulat ito sa iyong kwaderno.

Susi sa Pagwawasto

- Isaisip**
1. Ihanda
  2. Talian
  3. Ihalo
  4. Hagay
  5. Baknawan
  6. Idikit
  7. Linitin

- GAWAIN 1**
1. D
  2. E
  3. B
  4. G
  5. F
  6. A
  7. C

Pagyananin

1. buri
2. tubigan
3. pandan
4. pandarus
5. buri

Balikan

- Subukin**
- 1.
  - 2.
  - 3.
  - 4.
  - 5.

- GAWAIN 2**
1. ✓
  2. ✓
  3. ✓
  4. ✗
  5. ✗
  6. ✓
  7. ✗

Sanggunian

Kagawaran ng Edukasyon, Musika at Sining 4, Kagamitan ng Mag-aaral p.238-245

Kagawaran ng Edukasyon, Musika at Sining 4, Patnubay ng Guro p.313

Kagawaran ng Edukasyon, Musika at Sining 4, Patnubay ng Guro p.305-315

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

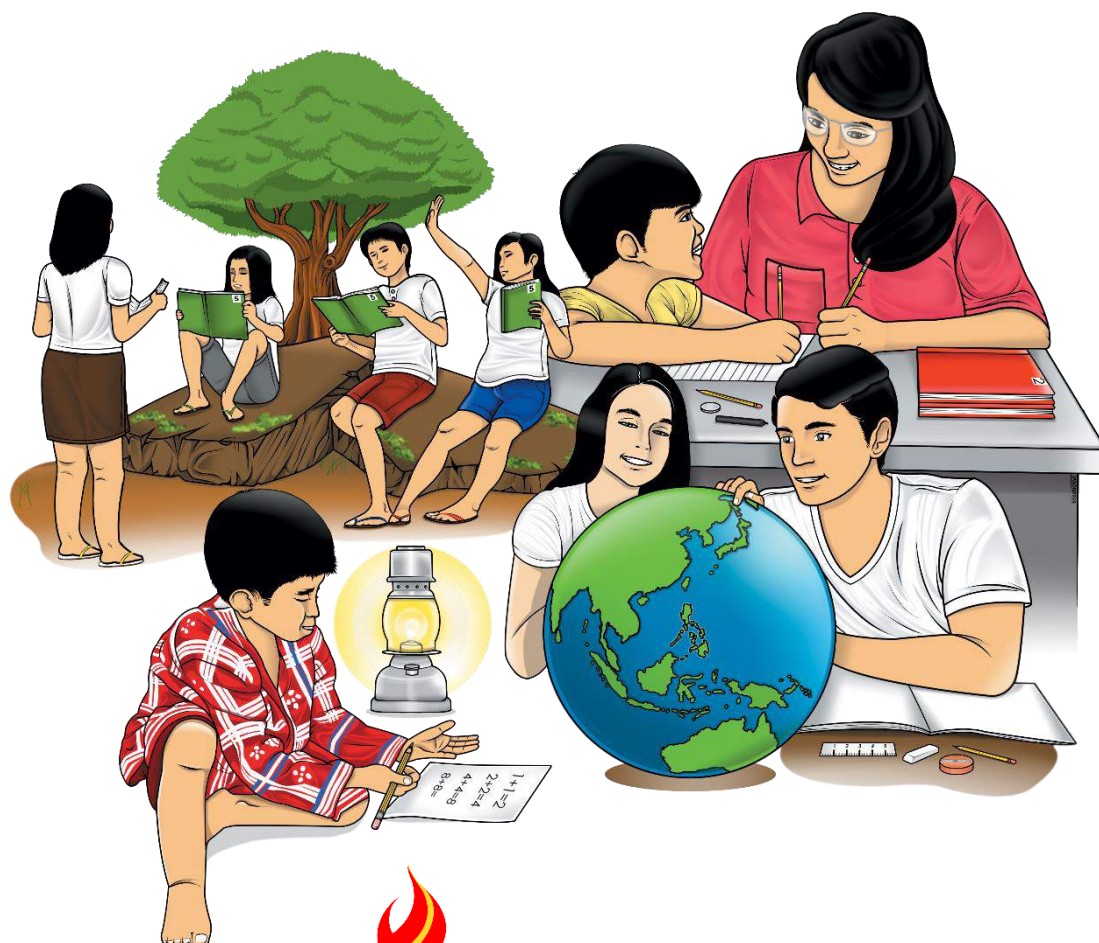
Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph

Sining

Ikaapat na Markahan – Modyul 5: Kahulugan ng mga Disenyo, Kulay at Anyo na Ginamit sa Likhang-Sining

Sining – Grade 4

Alternative Delivery Mode

Quarter 4– Module 5: Kahulugan ng mga Disenyo, Kulay at Anyo na Ginamit sa Likhang-Sining

Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon

Kalihim: Leonor Magtolis Briones

Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Rejean Cabarles Macansantos

Editor: Francis Durante

Tagasuri: Cynthia T. Montanez

Tagaguhit: Emma S. Malapo

Tagalapat: Rejean Cabarles Macansantos, Jogene Alilly C. San Juan

Tagapamahala: Gilbert T. Sadsad

Francisco B. Bulalacao, Jr.

Grace U. Rabelas

Ma. Leilane R. Lorico

Jerson V. Toralde

Belen B. Pili

Cynthia T. Montanez

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education – Region V

Office Address: Regional Center Site, Rawis, Legazpi City 4500

Telefax: 0917 178 1288

E-mail Address: region5@deped.gov.ph

Sining

Ikaapat na Markahan – Module 5: Kahulugan ang mga Disenyo, Kulay at Anyo na Ginamit sa Likhang-Sining

Paunang Salita

Ang Self-Learning Module o SLM na ito ay maingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro/Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala, pantulong o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinumang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan namin na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.

Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

Alamin

Isang maganda at makabuluhang araw sa iyo kaibigan!

Sa pamamagitan ng modyul na ito ay mabibigyan ng kahulugan ang disenyo, kulay at anyo na ginamit sa likhang-sining. Sa araling ito ay matututuhan mo ang iba't ibang disenyo, kulay at anyo na ginamit sa likhang-sining.

Sa pagpatuloy ng modyul na ito ay matatamo mo ang layunin na mabigyan ng kahulugan ang kulay, linya, hugis, disenyo, at ayos (*pattern*) na ginamit sa likhang-sining at makagawa ng isang basket na papel, *placemat* at sock puppet. Maipaliwanag ang kahulugan ng mga ginawang likhang-sining.

Subukin

Bago mo simulan ang modyul na ito, subukin muna natin kung hanggang saan ang iyong kaalaman tungkol sa paksa. Iguhit sa sagutang papel ang masayang mukha 😊 kung ang mga sumusunod na pangungusap ay tamang hakbang sa paggawa ng banig na papel at malungkot na mukha ☹ kung hindi.

1. _____ Ibabad ang tela sa tubig para maalis ang mantsa.
2. _____ Pagdikit-dikitin ang mahahaba at makikitid na piraso ng papel habang naglalala.
3. _____ Ilagay ang tinaliang tela sa timpla mula 5 hanggang 15 minuto sa unang kulay.
4. _____ Upang mapantay ang paggupit sa papel na gagamitin sa paglalala, maaaring lagyan ng patnubay na linya ang mga bahaging gugupitin.
5. _____ Gamitan ng pandikit o *glue* ang dulo ng mga pira-pirasong papel pagkatapos ng paglalala.

MAGALING! 😊

Aralin**1****Pagbibigay ng Kahulugan sa
Disenyo, Kulay, at Aayos sa
Likhang-Sining**

Likas sa mga Pilipino ang pagiging malikhain. Gumagawa tayo ng mga kaakit-akit na disenyo hango sa imahinasyon, malikhaing pag-iisip, o teknikal na husay na nagnanais mapahalagahan dahil sa kagandahan o sa kakahayan na magpaantig ng damdamin. Ang ating talino at kasanayan sa paglikha ay naipapakita sa ating mga kagamitang pantahanan katulad ng banig na nilala.

Ang paglalala ay isang paraan ng pagsasalit-salit ng materyal gaya ng buri, **karagamoy** o pira-pirasong papel na iniaayos na pahaba at pabalagbag upang makabuo ng kahanga-hangang mga disenyo.

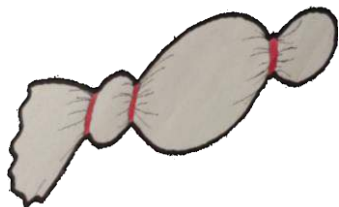
Source: In Focus: Banig: The Art of Mat Making <https://ncca.gov.ph/about-culture-and-arts/in-focus/banig-the-art-of-mat-making/>

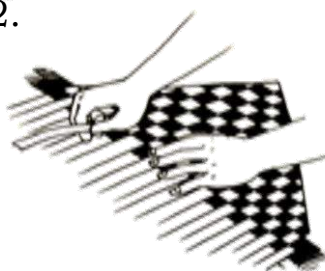
Balikan

Lagyan ng tsek (✓) kung ang mga sumusunod na larawan ay nagpapakita ng hakbang sa paggawa ng *tie-dye* at ekis (✗) naman kung hindi.

1.

2.

3.

4.

5.

Source: Musika at Sining 4, Kagamitan ng Mag-aaral p. 238, 257

Tuklasin

Magsimula ka rito.

Source: “Banig”, <http://manila-photos.blogspot.com/2013/10/banig.html>

Tanong:

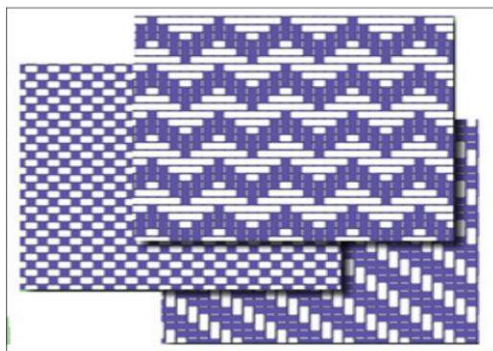
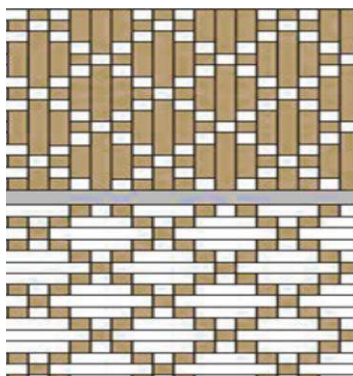
Nakatulog ka na ba sa banig?

Alam mo na maaari din gamitin ang banig bilang disenyo ng mga bagay na katulad ng mga bag, alkansiya, atbp.

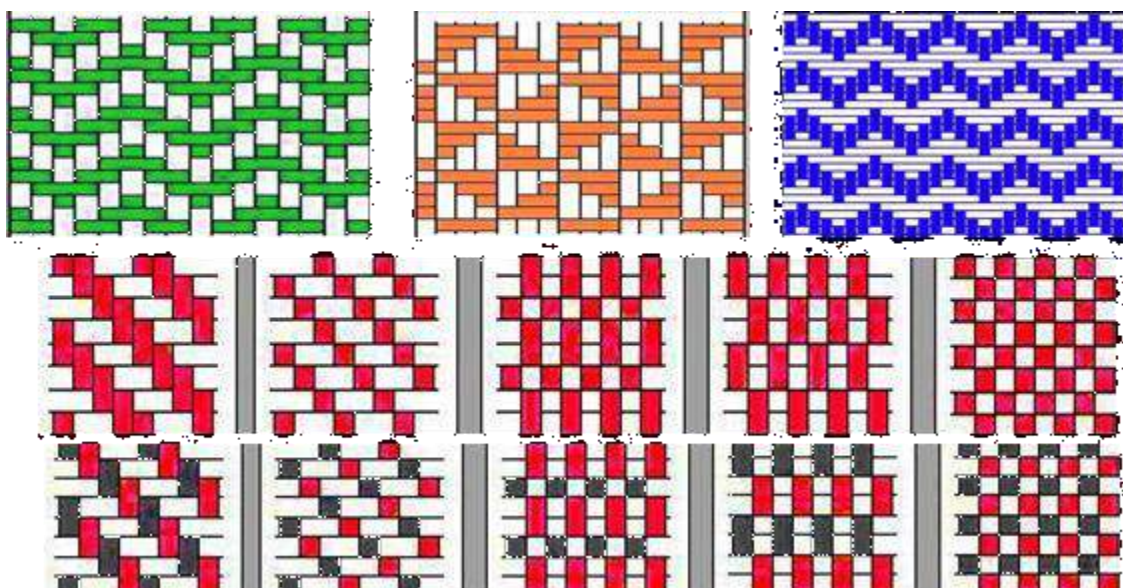

Suriin

Tingnang mabuti ang mga sumusunod na larawan.

Source: Musika at Sining 4, Patnubay ng Guro p.317-318

Source: Unknown, “Banig”, <https://sportdocbox.com/94901294-Cheerleading/Deped-copy-s-i-n-i-n-g-kagamitan-ng-mag-aaral.html>

Tanong:

Ano ang nakikita mong kulay, linya, hugis, disenyo, at ayos (pattern) sa mga banig?

Ang bawat kulay na ginamit sa nilalang mga banig ay may kahulugan katulad ng kulay ng kalikasan, halimbawa ay asul na kulay ng langit at dagat.

Mahalaga ang kulay, linya, hugis, disenyo, at ayos (pattern) na maipakita sa isang likhang-sining dahil ito ay nakakatulong upang mas mapaganda at makapukaw ng atensyon ng mga nanonood sa isang likhang-sining.

Ang bawat likhang sining ay gumagamit ng ayos (pattern) bilang dekorasyon at pamamamaraan upang makapukaw ng atensyon ng mga nakakakita nito.

Narito ang mga ilan sa mga halimbawa ng mga kagamitan na nagpapakita ng iba't ibang kulay, linya, hugis, disenyo, at ayos (pattern).

Source: "Banig", <https://allaboutbanig.wordpress.com/2013/02/12/banig-its-wondrous-applications/>

Kaya mo ring bang makagawa ng mga bagay kagaya ng nasa larawan?

Anong mga kulay, linya, hugis, disenyo, at ayos (pattern) ang nais mong gamitin sa iyong likhang-sining?

Makikita sa larawan ang banig, bag, basket, tsinelas, sombrero, at pamaypay na ginamitan ng iba't ibang kulay, linya, hugis, disenyo, at ayos (pattern) upang maging mas maganda at makapukaw ng atensyon ng mga makakakita nito.

Karamihan ng mga disenyo na makikita natin sa likhang-sining sa iba't ibang pamayanang kultural ay nababatay sa kanilang paniniwala, tradisyon, at kultura kaya dapat natin itong igalang at pahalagahan.

Kailangan tingnan ang uri ng kulay, linya, hugis, disenyo, at ayos (pattern) para matukoy ang kahulugan ng bawat likhang-sining.

Kung pagbabatayan natin ang pagpapakahulugan sa sining at disenyo, matutukoy natin ang kaugnayan ng bawat isa. Nagtatagpo ang sining at disenyo bilang larangan ng paglikha at pagpapahayag sa malayang paraan na nangangailangan ng kakayahan at sistematikong pagpapalano sa pagbuo. Hindi magkabukod na larangan ang dalawa kundi magkaugnay. Hindi maitatangging ang sining at disenyo ay magkakambal na may proseso, tungkulin at layunin sa paglikha. Sa pagbibigay ng mensahe at kahulugan katulad ng wika, ang sining at disenyo ay ginagamit din sa komunikasyon. Ito na mismo ang nagsisilbing wika na nagpapahayag at nakikipagtalastasan. Nagkakaroon lamang ng pagbabago sa pagbibigay kahulugan ng tumitingin sa likhang sining batay sa anyo, nilalaman at tagatangkilik.

Narito ang mga kulay at ang kahulugan nito:

- **Pula o Red** – ito ay kulay na nagpapahayag ng pag-ibig ganun din ng kasiglahan sa damdamin, kilos at isip. Ginagamit din ang kulay pula sa pagbibigay babala o hudyat.
- **Kahel o Orange** – kulay ng pakikipag-kaibigan, pag-asa at kababaang-loob. Ito ay kulay ng positibong pananaw, pagkamasiglahin at pagkamalikhain.
- **Dilaw o Yellow** – kagaya ng kahel, ito ay kulay na nagpapahiwatig ng masiglang kaisipan at damdamin kagaya ng katalinuhan at kumpiyansa.
- **Berde o Green** – kulay ng katarungan, pag-unlad, kasaganaan, ganun din ng pagkakaisa at kalusugan. Ito ay nakakarelaks na kulay. Sinasabi na ang berde ay nagbabalanse ng emosyon at nagbibigay sigla at pag-asa.
- **Asul o Blue** – kulay ng kapayapaan, kaligtasan, tiwala, katapatan, karangalan, at kapahingahan ng diwa o isip.
- **Lila o Violet** – kulay na may kaugnayan sa spiritwalidad at imahinasyon ganun din nang pagiging mapamaraan at idealistiko. Ito ay madalas na nauugnay sa kaharian at karangyaan.
- **Kayumanggi o Brown** – kulay nang pagiging palakaibigan at kababaang-loob. Ito ay “earth color” o kulay ng kalikasan Dahil dito, ito ay sumisimbolo ng katatagan at katapatan.
- **Itim o Black** – kulay ng lihim o anumang misteryoso. Ang itim ay karaniwang nakakatakot at kadalasang naiuugnay sa kababalaghan. Minsan, ito ay nangangahulugan ng pagiging elegante at maganda.
- **Puti o White** – kulay na sumisimbolo ng kadalisan o kalinisan. Nagbibigay kaaliwasan sa isipan.

Sources: Sikolohikal na Kahulugan ng mga Kulay.Wattpad.

<https://www.wattpad.com/106679949-anong-kulay-mo-sikolohikal-na-kahulugan-ng-mga>

Ang linya ay masasabing pinakasimple, pinakaunibersal, at pinakauna sa mga 1000 sa paglikha ng sining-biswal. Nagpapakita ito ng mga mosyon, oryentasyon o direksyon ng isang likha. Ito ang humahatak sa paningin kapag binibigyang-pansin o pinagmamasdan ang obrang sining. Sa sinumang tumutunghay o nag-aabang sa likhang-sining, nakapagpapahayag ng damdamin, saloobin o pananaw ng manlilikha sa pamamagitan ng iba't ibang anggulo ng linya. Bawat linya ay nagsasaad ng kahulugan o naghahayag ng nilalaman o may expressive content. May mga ideya, damdamin o pakiramdam itong ipinipresenta sa obrang-sining.

Narito ang mga halimbawa ng linya at kahulugan nito:

- **Linyang Patayo (Vertical)** – katatagan at dignidad
- **Linyang Pahalang (Horizontal)** – kapayapaan at katiwasayan
- **Linyang Pahilis/pahilig (Diagonal)** – walang katiyakan, panganib o peligro
- **Linyang Kurbado (Curve), Maalon (Wavy) o Zigzag** – umuusbong o namamayaning damdamin

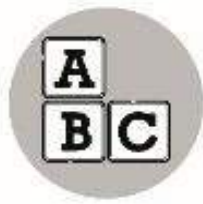
Ang repetisyon o paguulit-ulit ng mga kurbabong linya ay nagpapatindi sa kilos, sigla at lakas. Nagpapahiwatig ito nang emosyunal na intensidad, masimbuyong personalidad, at dinamikong karakter.

Sources: KOMPOSISYON 1 ELEMENTO NG SINING

<https://www.coursehero.com/file/54513146/grva-mid2pdf/>

Handa ka ka na bang gumawa ng sarili mong likhang-sining?

Pagyamanin

Gawain: Paggawa ng basket na papel

Kagamitan:

Papel na konstruksyon na may iba't ibang kulay
(Depende sa kulay na gusto mong gagamitin, maaring gumamit ng 2 o higit pang kulay upang makabuo ng nais mong disenyo)

Gunting o cutter

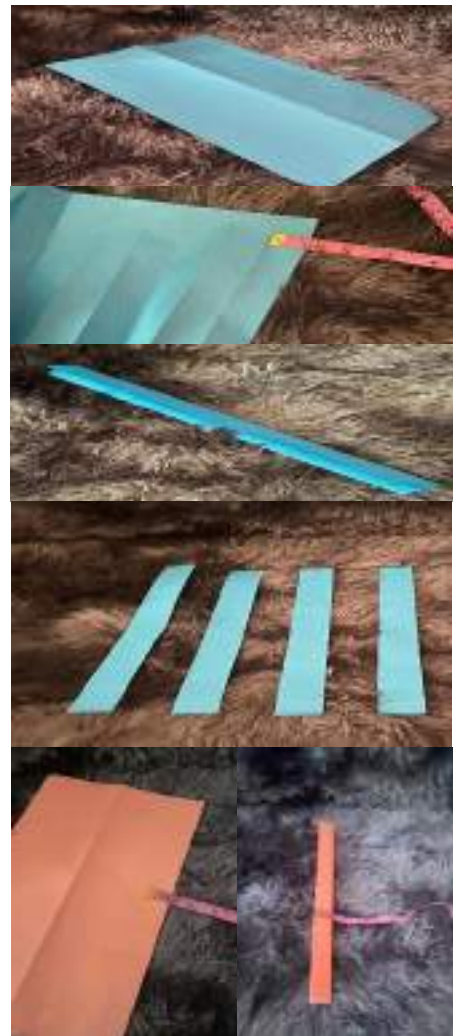
Pandikit

Ruler o tape measure

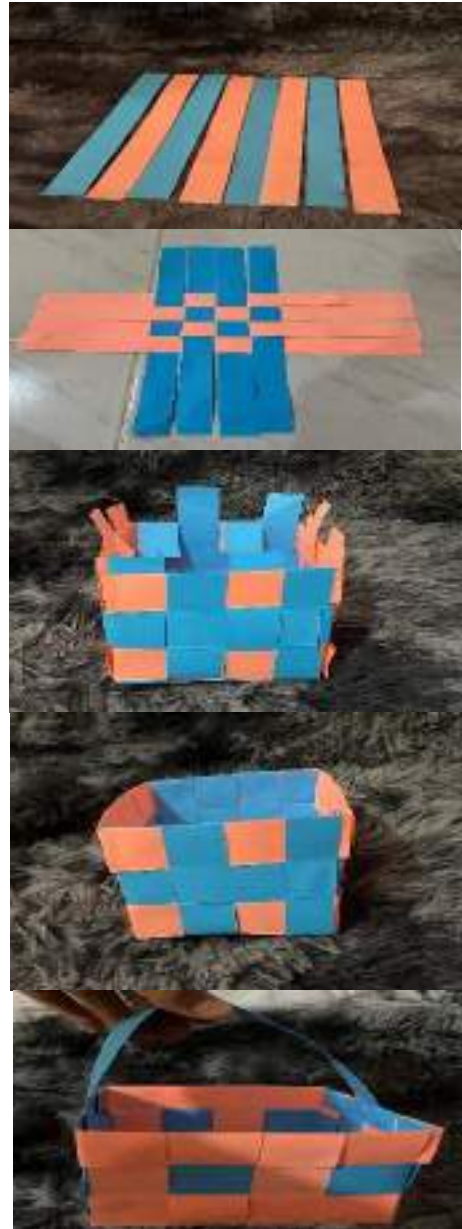
Lapis

Paraan:

- Kumuha ng isang piraso ng konstruksyon na papel (depende sa kulay na gusto mo), gamit ang ruler o tape measure sukatin ng (1) isang pulgada ang papel at markahan ito ng lapis. Itupi ang mga bahagi ng papel na may sukat na (1) isang pulgada bawat isa. Gupitin ang strip.
- Itabi ang lahat ng apat na strip ng papel sa ibabaw ng mesa.
- Kumuha naman ng isa pang piraso ng konstruksyon na papel (depende sa kulay na gusto mo), gamit ang ruler o tape measure sukatin ng (1) isang pulgada ang papel at markahan ito ng lapis. Itupi ang mga bahagi ng papel na may sukat na (1) isang pulgada bawat isa. Gupitin ang strip.

- Ilagay ang (4) apat na strip ng papel sa pagitan ng unang apat na papel na naunang ginupit.
- Habiin ang gitnang bahagi ng mga papel at itira ang mga gilid. Pagkatapos mahabi ang gitnang bahagi itupi ang dulo ng mga ito upang maging gabay sa paghabi ng natitirang bahagi ng mga papel.
- Idikit na ang kaunting bahagi ng papel sa bawat dulo.
- Panghuli, gumamit ng dalawang strip ng papel na magsisilbing handle o hawakan ng basket at idikit ito sa dalawang gilid ng basket.

Anong mga kulay, linya, hugis, disenyo, at ayos (pattern) ang ginamit mo sa iyong likhang-sining?

Bakit ito ang napili mong kulay, linya, hugis, disenyo, at ayos (pattern) sa iyong likhang-sining?

Ano an naramdaman mo habang at pagkatapos mong magawa ang iyong likhang-sining?

Isaisip

TANDAAN

Ang kulay, linya, hugis, disenyo, at ayos (pattern) ng mga likhang-sining ng iba't ibang pamayanang kultural ay nababatay sa kanilang paniniwala, tradisyon, at kultura kaya dapat natin itong igalang at pahalagahan.

Ano-ano ang mga kailangan tingnan para matukoy ang kahulugan ng bawat likhang-sining?

Ano-ano ang iba't ibang kulay, linya, hugis, disenyo, at ayos (pattern) ang iyong natutuhan sa modyul na ito?

Bakit kailangan nating matukoy ang kahulugan ng kulay, linya, hugis, disenyo, at ayos (pattern) ng isang likhang-sining?

Isagawa

Paggawa ng Sock Puppet

Kagamitan: Medyas (sock), gluestick, sinulid (depende sa kulay na gusto mo), karayom, marker, flannelette, pompons, crayons at iba pang palamuti na magagamit mo sa iyong sock puppet.

Hakbang sa Paggawa

- Ihanda ang medyas o sock, isuot ito sa isang kamay.
- Gamit ang marker, gumawa ng marka kung saang bahagi ng medyas mo ilalagay ang mga mata.

Sa paggawa ng mga mata ng puppet. Maaari mong gamitin ang iba't ibang mga bagay bilang mata ng iyong sock puppet. Narito ang ilan sa iyong mapagpipilian:

- Mga mata ng manika. Mahahanap mo sila sa mga tindahan ng bapor o sa seksyon ng bapor ng mga pangunahing tindahan.
- Maaari mo ring iguhit ang mga mata sa isang piraso ng papel sa konstruksyon.
- Maari mo ring gamitin ang botones at itahi ito sa medyas o sock, kung gagamit ka naman ng mainit na pandiki o gluestick, tiyaking alisin 14ombrer ang mga medyas mula sa iyong mga kamay upang hindi mapaso ang iyong mga kamay.
- Gumawa ng bibig para sa iyong sock puppet.

Maaari kang gumawa ng isang bibig para sa iyong sock puppet sa kasing simple o kasing kumplikado hangga't gusto mo.

Maari mong gawin ang mga sumusunod:

- Maari kang gumamit ng mga krayola o isang marker ng tela upang iguhit ang mga labi. Ipasok ang iyong kamay sa sock puppet at tukuyin kung saan mo ilalagay ang bibig batay sa lapad ng iyong kamay. Iguhit ang bahagi ng mga labi sa pagitan ng mga daliri na bumubuo nito.

- Maaari mo ring gawing mas kumplikado ang mga labi. Maaari mong isaalang-alang ang paggawa ng isang dila mula sa konstruksiyon ng papel o flannel, pag-beading ng ngipin, o pagguhit ng isang mas malinaw na bibig.
- Gumawa ng buhok para sa iyong sock puppet.

Kung magpapasya kang ang iyong puppet ay mayroong buhok, madali mong magagamit ang sinulid, string, o kung ano pa ang nais mong likhain. Gupitin lamang ang 15ombrero sa isang tukoy na sukat at itahi o idikit ito sa tuktok ng medyas pagkatapos na tukuyin ang linya ng buhok para sa iyong puppet.

- Gumawa ng ilong para sa iyong sock puppet.

Mayroon kang higit pang mga pagpipilian para sa ilong ng manika kaysa sa natitirang bahagi ng mukha. Maaari mong gamitin ang flannelette, pompons, crayons, marker, o kahit na iwan ang iyong manika nang walang ilong.

Para sa karamihan ng mga puppet, ang pagguhit ng mga butas ng ilong na may isang itim o kulay na marker ay sapat upang ibunyag ang hugis ng ilong.

- Palamutihan ang iyong sock puppet.

Huwag mag-atubiling magdagdag ng anumang mga dekorasyon na gusto mo. Gawin ang mga tainga sa pamamagitan ng pagtitiklop sa kanila o paggamit ng flannel, pagdaragdag ng baso atbp.

Source: Unknown, “3 MGA PARAAN UPANG GUMAWA NG KAMAY NA PUPPET – TIP – 2021, January 01, 1970, <https://tl.845audio.org/Membuat-Boneka-Tangan-5203>

Hanep! Natapos mong maisagawa ang gawain. Nagustuhan mo ba ang iyong ginawang sock puppet?

1. Anong mga kumbinasyon ng kulay ang ginamit mo sa sock puppet mo?
2. Ano ang naramdaman mo habang ginagawa ang iyong sock puppet?
3. Nasunod ba ang mga pamamaraan sa paggawa ng sock puppet?

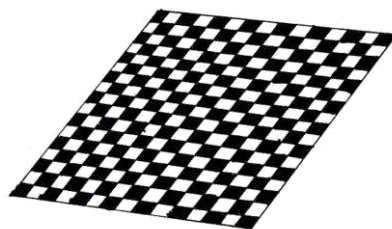
Tayahin

Paggawa ng Placemat

Kagamitan: Gunting, buri o dahon ng niyog o anumang bagay na maaaring gamitin sa paglalala

Hakbang sa Paggawa

1. Pumili ng dalawang kumbinasyon ng matingkad (bright), at mapusyaw (light) na kulay bago magumpisa sa paglalala, at gumawa ng sariling disenyo sa paggawa ng placemat.
2. Lalahin nang salitan ang buri o dahon ng niyog na ginagawa ang disenyong napili.
3. Gupitin ang sobrang buri sa dulo at itupi sa gilid para malinis tingnan.

4. Iligpit ang mga materyales na hindi nagamit at linisin ang lugar na pinaggawaan.

Source: Musika at Sining 4, Kagamitan ng Mag-aaral p.260-261

Ipaliwanag ang kahulugan ng disenyo, kulay at ayos (*pattern*) na ginamit sa iyong likhang-sining.

Base sa iyong ginawang *placemat*, suriin ang iyong ginawa gamit ang rubric sa ibaba. Sagutan ito ng matapat.

Panuto: Lagyan ng tsek (✓) ang hanay ng inyong sagot sa tapat ng bawat sukatan.

PAMANTAYAN	Nakasunod sa pamantayan nang higit sa inaasahan (3)	Nakasunod sa pamantayan subalit may ilang pagkukulang (2)	Hindi nakasunod sa pamantayan (1)
1. Naipapamalas ko ang kakayahan sa paglalala.			
2. Ang kumbinasyong ng kulay, disenyo at ayos (<i>pattern</i>) ay nakikita sa likhang-sining.			
3. Nasusunod ng tama ang mga pamamaraan sa paggawa.			
4. Natutukoy ang pagkakatulad at pagkakaiba ng mga disenyo sa paglalala.			

Karagdagang Gawain

Idikit ang banig na papel sa kahon (*box*) na ginawang alkansiya, pagandahin at ipaliwanag ang kahulugan ng napiling disenyo, kulay at ayos (*pattern*) na ginamit sa iyong likhang-sining.

Susi sa Pagwawasto

Subukin		Baliikan	
1.		1.	
2.		2.	
3.		3.	
4.		4.	
5.		5.	

Sanggunian

Kagawaran ng Edukasyon, Musika at Sining 4, Kagamitan ng Mag-aaral p.249-252, Book Media Pres Inc., 2015

Kagawaran ng Edukasyon, Musika at Sining 4, Patnubay ng Guro p.316-320, Book Media Pres Inc.

Banig-Hilda, My Manila, October 25, 2013.
<http://manila-photos.blogspot.com/2013/10/banig.html>

Ramirez, Alea. Banig.: It's Wondrous Applications. Banig. February 2013. <https://allaboutbanig.wordpress.com/2013/02/12/banig-its-wondrous-applications/>

Zilyonaryo. Sikolohikal na Kahulugan ng mga Kulay. Wattpad.
<https://www.wattpad.com/106679949-anong-kulay-mo-sikolohikal-na-kahulugan-ng-mga>

anu ano ang kahulugan ng bawat kulay - Brainly.ph, Learvy,
<https://brainly.ph/question/185526>

grva mid2 - B KOMPOSISYON 1 ELEMENTO NG SINING
Mahalagang magtaglay ng malawak na kaalaman sa mga elementong ng sining biswal upang matamo ang: Course Hero,
February 05, 2020,
<https://www.coursehero.com/file/54513146/grva-mid2pdf/>

3 MGA PARAAN UPANG GUMAWA NG KAMAY NA PUPPET - TIP -
2021, January 01, 1970,
<https://tl.845audio.org/Membuat-Boneka-Tangan-5203>

Baradas, David B. In Focus: Banig: The Art of Mat Making. April 19, 2004. National Commission for Culture and the Arts.
<https://ncca.gov.ph/about-culture-and-arts/in-focus/banig-the-art-of-mat-making/>

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph